

**Davar ve ehli hayvanlar vergisi hakkında 1/59 numaralı
kanun lâyihası ve İktisat, Maliye ve Bütçe Encümenleri
mazbataları**

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Müdürlüğü
Şube
Sayı 6/1334

21-V-1931

B. M. M Yüksek Reisliğine

Davar ve ehli hayvanlar vergisi hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 20 - 5 - 931 tarihli içtimasında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına müsaade bnyrulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Umumî esbabı mucibe

Memleketimizde davarlar, çok eski bir zamandan beri vergiye tabi tutulmaktadır. Davar vergisinin menşei aranılırsa, islâmiyetin mebdeine kadar atfı nazar etmek lâzım gelir. Bu vergi zekât ile aynı zamanda teşri edilmiştir.

Tanzimatın ilânından evvel bu vergi bazan, aynen ve (ondalık resmi) ünvanı altında ve bazan nakten (adeti ağnam) ünvanı altında cibayet edilmiş, vergiye muhtelif zamanlarda, muhtelif namlarla bir takım resimler ilâve kılınmıştır. Bilâhara Osmanlı Hükûmetinin, vergilere sureti ummiyede tatbik ettiği ihale ve iltizam usulü ve vergiye de teşmil edilmiş ve bu vaziyette bir aralık, (mukataat) namile ve iltizam usulile bu verginin cibayeti de devam eylemiştir.

Tanzimatın ilânından sonra malî, islahat sırasında 1256 tarihli ilmühaberinin 3 üncü maddesi mucibince ihale ve iltizam usulü terk ve türlü türlü namlarla istifa edilmekte bulunan rüsüm lâğvedilerek her koyun ve keçiden seyyanen beş kuruş (resmi maktu) ve yirmişerpara (mübaşiriye) alınması kabul olunmuştur. Bu tarz 1272 tarihine kadar devam eylemiştir.

1273 senesinde bir koyundan senevi istihsal edilecek iradın onda biri nisbetinde olmak üzere mahalli ahval ve şeraite göre tahavvül eyliyebilecek bir mükellefiyet ihdası kabul edilmiş ve bu mebdeden icra kılınan tetkikat neticesinde beher koyunun haddi vasatî dört ve haddi asgarî bir buçuk kuruş olarak tesbit olunarak vergiye vazî aslisi olan hasılat üzerine mevzu vergi mahiyeti verilmiştir.

1288 senesinde, miktarlar vilâyetine göre yirmiden kırk paraya kadar tezyit edilmiş, 1296 senesinde koyun başına yirmi para, 1310 senesinde kezalik yirmi para ilâve olunmuş ve 1316 senesinde tehzatı askeriye ianesi namile, sair vergilere olduğu gibi buna da yüzde altı nisbetinde zam icra kılınmıştır.

5 ağustos 1330 tarihli kanunla, bütçe açığı karşılığı olarak tarifesi mucibince almakta olan verginin aslına, kesri munzam halinde fevkalâde bir zam yapıldığı gibi, 335 ve 336 senelerinde keza tezyide tabi tutulmuştur.

Hükûmeti milliyenin işe başladığı tarihten sonra, 1336 senesinden itibaren verginin 4 misil ola-

rak tahsili takarrür etmiştir. Bu miktar 11 kânunusani 1339 tarihli ve 295 numaralı kanunla 5 misle iblâğ olunmuştur:

Aynı zamanda bütçe açığı ve tehzat hisseleri kaldırılmış yalnız % 5 vilâyet hissesi ipka edilmiştir.

Davar vergisinde, ilk islahat, 12 şubat 1340 tarihli sayım kanunile icra edilmiştir. Bu kanunla verginin tarh ve tahakkuk muameleleri islah ve birinci defa olarak verginin tayininde hayvan sahiplerinin (beyan) larına istinat edilmesi usulü vaz ve tesis ve vergi miktarları da tevhit olunmuştur.

Aşarın, 17 şubat 1341 tarihli kanunla ilgasını müteakip, davar vergisinin diğer ehli hayvanlara da teşmili muvafık görülerek sayım kanununun, vergi miktarlarını mübeyyin 6 nci maddesi 30 kânunusani 1926 tarihli ve 729 numaralı kanunla tadil ve mükellefiyet manda, inek, öküz, at, kısarak, aygır, iğdiç, katır ve eşeklere de teşmil edilmiştir.

28 mart 1927 tarihli ve 1000 numaralı kanunla hayvan başına 2,5 ve 5 kuruş miktarda idareî hususiyelere ait olmak üzere zam yapıldığı gibi, 22 haziran 1926 tarihli ve 1130 numaralı kanunla da, beher hayvandan alınan vergi miktarına, % 50 ye kadar maarif vergisi olarak ilâve edilmesi kabul olunmuştur.

Müteakiben, bilvasıta vergilere munzam kesirlerin tevhit ve nisbetlerin tadiline dair olan 18 mayıs 1929 tarihli ve 1454 numaralı kanun mucibince, vergi asıllarile, munzam kesirler tevhit ve koyun, kıl keçi, tiftik, manda, eşek vergileri birer miktarda tezyide tabi tutularak:

Koyun ve kıl keçiden	60	Kuruş
Tiftikten	50	»
Deveden	230	»
Mandadan	200	»
Öküz ve inekten	125	»
At, aygır, iğdiç, kısarak ve katırdan	155	»
Eşekten	60	»
Domuzdan	350	»

vergi alınması tesbit kılınmıştır. Elyevm cari olan miktarlar bunlardır.

Yukarıdaki telhisten de anlaşılacağı üzere, bu vergi, zaman zaman vazı aslisini kaybeylemiş, hayvan başına alınan miktar mütemadi surette zamlara maruz kalmıştır. Bu zamlar, sureti umumiyede, ya bütçe zaruretinden, veya türk parasının kıymetinin tenezzülünden dolayı, diğer vergiler meyanında bu verginin de tezyide tabi bulundurulmasından ileri gelmiştir. Vergi nisbet ve miktarlarının tezyide tabi bulundurulmasında, son senelerde, birinci derecede amel olan türk parasının temevvüü artık tevkif edilmiştir. Cümhuriyet Hükümetinin para stabilizasyonuna doğru aldığı tedbirlerin filî netayici iktifat edilmek üzeredir. Badema bu sebepten dolayı vergi tezyidine zaruret görülmiyeceği kuvvetle ümit olunabilir.

Türkiyede hayvan yetiştirmek ve hayvan yetiştirenleri himaye etmek hayatî bir ihtiyaçtır. Hükümet, hayvan yetiştirmenin ehemmiyet ve kıymetini nazarı dikkat ve itinaya alarak, vasıtasız vergiler üzerinden yapılması kabul edilen tahfif ve islah programı içinde, davar ve ehil hayvanlar vergisini de ehemmiyeti mahsusa ile ele almış ve bu vergi miktarda mümkün olan azamî fedakârlığı ve tahfifi icradan çekinmemiştir. Teklif olunan projede bilhassa tiftik keçilerinden ve çift hayvanlarından ve deveden hayvan başına alınan vergiler indirilmiş, istisna yaşındaki hayvanlardan zebih dolayısıyla alınan vergi kaldırılmış, tarh ve tahakkuk muameleleri islah edilmiş, cezalar hafifletilmiş, Hazinenin ve hayvan sahiplerinin hukukuna aynı derecede sarfedilerek salim esaslara bağlanılmıştır. Projenin ihzarında nazarıtibare alınan esaslar şunlardır:

1) Davar vergisi, hayvanların senelik hasılatı üzerine müesses bulunduğu ve bu hasılat meyanında, yavruların da dahil bulunduğu nazarı dikkate alınarak istisna yaşında bulunan yavrulardan sayım kanununda olduğu gibi zebih veya ahar mahalle sevk veya ecnebi memleketlere ihraç gibi istihlâk ve satış hallerine münhasır dahi olsa vergi alınması muvafık görülmediğinden bu cihet projeye dercedilmiştir.

2) Malî sene girdikten sonra ecnebi memleketlerden Türkiye dahiline girecek hayvanlardan o sene için vergi alınmıyacağı tasrih kılınmıştır.

3) Hayvan sahiplerinin, hayvanları miktarını Türkiyenin her tarafında aynı tarihte, (beyan) etmeleri ve bu beyanlarını köy ve mahalle ihtiyar heyetlerine kaydettirmeleri esas muhafaza edilmiştir. Ancak sayım kanununda bu beyan için kabul edilen nisan bidayeti, bu mevsimde hayvanların kısmı azamı yaylalara çıkararak kaçağa meydan vermekte olduğundan muhtelif iklimler için mutavassıt zaman olmak üzere beyan ve kayıt müddeti, mart on beşinden başlayarak on beş gün zarfında icrası kabul olunmuştur.

4) Beyan ve kayıt müddetinin on beş gün geri alınması dolayısıyla yoklama müddeti de nisan bidayetinden itibaren nisanın 25 inci gününe kadar geri alınmıştır.

5) Yoklama muamelâtının, tek tahsildar marifetile yapılması, yoklamadan maksut olan faideyi temin edemediğinden bu işin mmtaka itibarile Maliye ve mülkiye memurları arasından tefrik ve intihap olunacak üçer kişilik yoklama kolları marifetile icrası kabul edilmiştir. Yoklama kollarının sevk ve idaresinde mahalleri mülkiye ve maliye memurları rüesasma kanunî vazifeler tayin olunmuştur.

6) Gerek kayıt ve gerek yoklama müddetleri içinde, hayvanların bir mahalden diğer mahalle veya yaylalarına nakillerine mani olmamak ve fakat kaçağa da mahal kalmamak üzere kontrol muamelâtı kat'î esaslara bağlanılmıştır. Bu itibarla, kayıt müddeti içinde hayvanlarını bir köyden diğer köye nakledeceklerin ihtiyar heyetlerinden kayıt ilmühaberi almaları, yoklama müddeti içinde nakledileceklerin yoklama kollarından yoklama ilmühaberi almaları; ve hayvanlarını yaylalara çıkaracakların da yayla tezkereleri almaları mecburiyeti vaz ve bu cihetler cezalarla teyit olunmuştur.

7) Kazanç vergisine tabi hayvan sahiplerine teshilât olmak üzere, kayıt ve yoklama ilmühaberleri beraber bulunmak şartile kazanç vergileri için aldıkları ünvan ve ruhsat tezkereleri nakil ve ifraz tezkeresi yerile geçeceği tasrih kılınmıştır.

8) Kayıt zamanında, haddi fasılların obir tarafında bulunan hayvanlar için bunların ne suretle kayıt edileceği ve yoklama zamanında ne suretle muamele görecekları tasrih edilmiştir.

9) Muhtelif cins hayvanlar için icabına göre % 18 - % 25 nisbetinde vergi tenzilâtı kabul edilmiştir.

10) Davar ve ehlî hayvanlar vergisi, geçmiş sene zarfında sahibinin hayvanlardan ettiği istifade mukabili olduğundan kayıt zamanında hayatta olupta yoklama veya tarh zamanında ölen hayvanların ertesi sene için vergileri olamayacağından, kayda geçen hayvanlar, müteakiben ölseler de yine vergiye tabi tutulmaları tabiidir.

Bu vaziyet verginin bir sene evvelki hasıllata istinat ettirilmesi faidesinin tabii neticesidir.

11) Ziraatte kullananlar ve zürram vesaitinden bulunan hayvanların tahakkuk eden vergilerinin, zürram mahsulâtını satmağa başladığı ve eline para geçtiği zamanlarda tahsili muvafık olacağından, bu gibi hayvanların vergilerinin birinci taksitinin eylül haftasında ve ikinci taksitinin de teşrinievvel haftasında tahsilleri kabul olunmuştur.

12) Sayım kanununda, beş misil ceza, bazı ahvalde çok ağır geldiğinden bunun yalnız kaçak vaziyete hasrile, diğer ahvalde fiil ile ceza arasında nisbeti adile aranılmış ve bu itibarla her ihtimale göre projede verginin nisfından başlayarak misil cezaları tayin kılınmıştır.

13) Kayıt ve yoklama muamelâtile bilfiil iştigal edenlere ve yoklama kollarını sevk ve idare eden mahalli rüesayi memurine ikramiye verilmesi mucibi teşvik görülerek bu müteallik hükümler ilâve olunmuştur.

14) Ve nihayet kanun projesine, vergi kanunlarında bulunması lâzım gelen esaslar nazarı dikkate almarak, verginin mevzuu ve mükellef tayin, vergi matrahı ile bunun sureti tayini ve verginin tarh ve tahakkuk mahalli tahsili ve bunlaramüteferri hükümler bir tertip altına alınmıştır.

Maddelerin esbabı mucibesi

Madde 1 — Bu madde vergiye tabi hayvanların cinslerinin ve verginin Türkiye Cümhuriyeti hududu dahilindeki hayvanlara aidiyetinin tasrihi suretile verginin mevzu ve şümulü tayin edilmiştir.

Verginin geçmiş sene zarfında edilen istifade mukabilinde alınması esası ittihaz edildiğine ve hariçten ithal edilecek hayvanların gümrük vergileri verilerek ithal edilmiş bulunacağına menbi malî sene girdikten sonra Türkiye dahiline ithal edilecek hayvanlardan o sene için vergi alınmaması muvafık görülmüştür.

Madde 2 — Bu maddede vergiden istisnası icap eden hayvanlar gösterilmiştir. Orduya ait hayvanlarla rükûp hakkına malik ordu zabıtlarının kanunen muayyen binek hayvanlarının Müdafaa-i Milliye Vekâletinden alınacak cetvel üzerine her sene bu vekâlet bütçesine konulacak tahsistattan mahsubu suretile istifası kanun icabından ise de bu tarzı muamele amelî görülmediğinden istisnalar meyanına bu hayvanlarda ithal edilmiştir.

Hususî kanunları mucibince vergiden muaf tutulacak hayvanların muafiyetlerini idame edecek bir kaydın ilâvesi vergi kanununun vahdeti noktasından faideli görülmüştür.

Madde 3 — Bu maddede mükellef tayin edilmiştir. Hayvan sahipleri mükellef tutulmakla beraber, zilyetlerle sahip hükmünde addedilmiştir. Bu hüküm ile filî vaziyet, kanunleştirilmiştir.

Madde 4 — Bu maddede verginin matrahı ve matrahın sureti tayini tesbit edilmiştir.

Hayvanların cins ve adetlerinin muayyen müddet içinde mükelleflerin beyanlarına istinaden tesbit ve kaydı esas ittihaz ve bunların icra edilmesi lâzım gelen mahallin de maddede tasrihi cihtine gidilmiştir.

Kayıtların elyevm mer'î olan sayım kanununda olduğu veçhile köy ve mahalle ihtiyar heyetlerince icra edileceği gösterilmiştir.

Madde 5 — Sayım kanununda domuzlardan maada hayvanların sayım müddeti her malî seneye tekaddüm eden nisan ayının birinci gününden nisan 15 inci gününe kadar olmak üzere kabul olunmuştur. Umumî esbabı mucibede de yazıldığı veçhile hayvanların kayıtlarının memleketimizin her tarafında aynı müddet içinde icrasında zaruret vardır.

Yapılan tetkikat neticesinde bazı mntakalarda hayvanların nisan iptidasma kadar yaylalara çıkarıldığı anlaşıldığı gibi, mart 15 den mart nihayetine kadar kayıt müddetinin kabulü de gerek hayvan sahipleri gerek memurlar için en müsait zaman olacağı tezahür etmiş olduğundan kayıt müddetinin mebdai her sene mart ayının 15 inci günü olarak kabul olunmuştur.

Maddenin diğer hükümleri sayım vergisi kanununda münderiç esaslara göredir.

Madde 6 — Nakliyatta istihdamları dolayısıyla kazanç vergisine tabi bulunmalarından dolayı bu vergiden muaf tutulan hayvanlarla vergiden muafiyeti kabul edilen damızlık aygır ve boğaların da kayıt müddetleri içinde yazdırılması kontrol noktasından olduğu kadar ihşaî malûmat elde edilmeğe de müsait bir tedbir olarak mütalea olunmuştur.

Madde 7 — Haddi fasılın öbür tarafında rayı hakkını haiz olanların hayvanlarının sureti kaydına dair olan bu maddenin hükmü elyevm cari mevzuata muvafıktır.

Bu hayvanların da mensup oldukları köy defterlerinde kayıtlarının icrası kontrol noktasından faideli görülerek maddeye ilâve olunmuştur.

Sayım vergisi kanununun, kayıt defterlerinin muayyen müddet zarfında mülkiye memurlarına tevdi mecburiyetini tazammun eden ikinci maddesi hükmü kayıt ve tevdi müddetleri arasında bir tedahül vücuda getirecek mahiyette bulunduğundan defterlerin tevdi müddetlerinin tefrikile bunun için kayıt müddetinin hitamını takip eden günden itibaren üç günlük bir müddet tesbit olunmuştur.

Mülkiye memurlarının mal dairelerine bu defterleri tevdi için sayım kanununda muayyen beş günlük müddet için kırk sekiz saate indirilmiştir.

Madde 8 — Yoklama müddeti de hayvanların kayıt müddetinde yapılan tadilâta göre geri alınmış ve yoklamanın icrasını mümkün kılacak şekilde cüz'î miktarda artırılmıştır.

Sayım kanununda domuzlar için yoklama müddeti tayin edilmemiş olduğundan bunların da yok-

lama müddetleri tayin ve projeye ilâve olunmuştur.

Umumî esbabı mucibelerde de zikrolunduğu veçhile sayım kanununa göre yoklamanın bir tahsildar marifetile icrası bir çok fenalıklara yol açmakta idi. Buna mani olacak ve yoklama işini en muvafık şekilde yapılmasını temin edecek bir tedbir olarak bu işin mülkiye ve maliye memurları reislerinin idare ve nezaretleri altında maliye ve mülkiye memurları arasından seçilecek üçer kişilik kollara tevdiî tensip edilmiştir. Bu kollara jandarma ve köy bekçilerinin müzaheretleri temin olunmuştur.

Madde 9 — Bu maddede yoklama kollarının vazifeleri ve salâhiyetleri ve yoklamanın sureti icrası tayin ve tasrih olunmuştur.

Madde 10 — Yoklamada kayıt harici zuhur eden hayvanlar için bunların kayıt harici bulduklarının sureti subutunun bir zabıt varakasıle tesbiti esası kabul edilmiş ve bu zabıt varakalarının hayvan sahipleri veya adamları tarafından imza edilmeleri ve imzadan imtinaları halinde bu imtinalarının hayvanlarının bulunduğu mahalle veya köyün ihtiyar meclisi âzasından en az iki zat tarafından tasdikının şart ittihazile mükelleflerin mutazarrır olmalarına mahal bırakılmaması temin olunmuştur.

Madde 11 — Yoklama kollarının yoklama müddeti içinde vazifelerini ifaya ve yoklama neticelelerini mübeyyin defter ve vesaikin kısa bir müddet içinde varidat idarelerine tevdiie mecbur edecek hükümler projeye ilâve olunmuştur.

Madde 12, 13 — Verginin mevzuunu teşkil eden hayvanların vergi ziyana mahal kalmamak üzere kayıt ve yoklama ve tahsilât, taksit müddetleri zarfında bir mahalden diğer mahalle nakillerinin kayıt altına alınmasına ihtiyaç derkârdır.

Hayvanların kayıt müddeti içinde buldukları mahalle ve köyde kayıtlarının icrası esası nazarı itibare alınarak bu müddet içinde hayvanların buldukları mahalle ve köyden diğer mahalle kayıtlarını icra ettirmeksizin nakillerine mani olacak tedbir on ikinci maddeye ilâve olunmuştur. Sayım kanununda kayıt ve yoklama ve vergi taksit müddetleri içinde hayvanlarını buldukları kaza haricine nakledecekler, vergilerini tamamen ödeyerek bir nakil ve ifraz tezkeresi almağa mecbur tutulmaktadır.

Kaçacağı mani olmak ve verginin tahsilini temin etmek gibi maksatları istihdaf eden bu hükümlerle, mükellef lehine mümkün olan kolaylıkların gösterilmesi eihetine gidilmiş ve maksat, verginin tahsilini temin olduğuna göre mükellefler tarafından vergi miktarınca Banka teminatının kabulü de mutad veçhile her sene yaylaklarına çıkacak hayvanların buralara nakillerinin vergilerinin te-diyesine talik edilmemesi gibi kolaylıklar kabul olunmuştur.

Hayvanların nakillerinin tabi bulunduğu kayıtlar, tasnife tabi tutularak ayrı ayrı hükümlere raptı suretile vuzuh temin edilmiştir.

Kazanç vergisine tabi hayvanlar için kazanç vergisi kanunu mucibince sahiplerinin ellerinde mevcut olması lâzım gelen unvan ve ruhsat tezkereleri kâfi görülerek bu kısım hayvan sahipleri nakil ve ifraz tezkeresi almak külfetinden kurtarılmıştır.

Malî sene girdikten sonra taksit müddetleri içinde eenebi memleketlerden ithal edilecek hayvanların kontrolü temin olunmak üzere, sahipleri, bu hayvanları ithal edildikleri gümrüklerden gümrük resminin tediye olduğuna dair alacakları tediye makbuzları üzerine gümrük idaresinin bulunduğu kaza varidat idaresine müracaatla nakil tezkeresi almağa mecbur tutulmuştur.

Madde 14 — Bu maddede vergiye tabi hayvanlardan alınacak vergi miktarları tayin olunmuştur. Yapılan tetkikat neticesinde koyun ve kıl keçiler için muafiyet yaşındakilerden zebih ve sevkleri halinde alınmakta olan vergilerin kaldırılması suretile projede vucuda getirilen tahfiif kâfi görülmüştür.

Tiftik keçilerin koyun derecesinde sütünden hasılât elde edilemediği ve bunların memleketimizde tekessürünün temini için teşvika ihtiyacı bulunduğu nazarı dikkate alınarak hayvan başına vergi miktarı elli kuruştan kırk kuruşa indirilmiştir.

Çift hayvanatından sığır, at ve kısırak vergilerinde de beşte bir derecesinde tenzilât yapılmıştır.

Köylüye bir sühulet olmak üzere eşekten alınan vergi miktarı da hayvan başına 60 kuruştan 50 kuruşa indirilerek hafifletilmiştir.

Deveden de tenzilât yapılmıştır.

Madde 15 — Bu maddede verginin tahakkuk mahalli ve zamanı tayin edilmiştir.

Vergi ile birlikte misil zamlarına da mükelleflerin itirazları muvafık görülerek vergilerin var ise misil zamlarile birlikte ihbarname ile mükelleflere tebliği tasrih edilmiştir.

Verginin malî sene girmezden evvel tahakkukettirilerek tahsilât idaresine verilmesini temin için ihbarnamelerin her malî seneden evvel gelen mayıs ayının ilk haftası nihayetinde mükelleflere tebliğinin ikmaline varidat tahakkuk memurları mecbur tutulmuştur.

Madde 16 — Sayım kanununda nakil ve ifraz tezkeresi almaksızın nakledilen hayvanlar için beş misil vergi alınacağı yazılı olduğu halde, bu zamların, hayvanların mukayyet buldukları kazalarda mı, yoksa hayvanların derdest edildikleri yerlerde mi icrası lâzım geleceği tayin kılınmamıştır. Bu cihet tatbikatta tereddüt ve muhtelif şekillerde muameleleri, bazan mükerrer muamele ve tahsilâtı istilzam ettirmekte idi.

Bu vaziyete mani olmak ve misil zamlarının, hayvanların bu suretle nakledildikleri kazalarda asıl vergilerle birlikte tarhedilerek tahsilleri eihetine gidilmiş, ve her hangi bir yanlışlığa karşı mükellefin itiraz hakkını istimal edebilmesi için, alâkadarlara alelûsul tebligat yapılması lüzumu vazihan gösterilmiştir.

Keza bu kabûl hayvanların kayıt zamanında, evvelece buldukları yerlerde tarhedilmiş vergileri mevcut ise bunun tenzili lâzım geleceği beyan edilmiştir.

Madde 17 — Sayım kanununda on gün olarak tesbit edilen itirazlar müddeti mükellef lehine on beş güne iblâğ olunmuştur.

İtirazın vergilerle birlikte misil zamlarına da teşmili tasvip edilmiştir.

Alâkadarların itirazları dolayısıyla hulûl eden vergi taksitlerinin tahsilini tehire, sebep görülemediğinden maddede bu cihet tasrih kılınmıştır.

Madde 18 — Sayım vergisi kanununda domuzlardan maada bilûmum hayvanların vergi tahsilât müddetleri haziran ve temmuz aylarının ilk haftası olarak tesbit edilmiştir. Bu müddet çift hayvanları için müsait bulunmamakta idi.

Tahsilâtın, mükellefin tediyeye en müsait bulunduğu zamanda icrası kaidesini nazarı itibare alarak hayvanlar tasnife tabi tutulmuş ve ilk taksit müddetleri davar ve develer için haziran ve sığır ve diğer hayvanlar için eylül aylarının ilk haftaları ve ikinci taksitler de bu ayları takip eden ayların ilk haftaları olmak üzere tesbit edilmiştir.

Madde 19, 20 — Bu maddeler hayvanların nakillerinin tabi bulunduğu hükümlere riayet etmeyen hayvan sahipleri hakkında tatbik edilecek cezalara dair hükümleri muhtevidir.

Sayım vergisi kanununda gerek kayıt sırasında buldukları köyden diğer köye nakil ilmühaberi almaksızın nakledilen ve gerek yoklama esnasında defter harici zuhur eden ve gerek kayıt ve yoklama ve taksit müddetleri içinde tezkeresiz buldukları kaza haricine çıkarılan hayvanlar alelittlak beş misil vergiye tabi tutulmaktadır.

Hayvanların naklini takyit eden hükümlerin tatbikatını temin için cezaî müeyyedeler vazı tabiidir. Şu kadar ki bu müeyyedelerin mevzuun tahammülü ve filin derecesi ile mütenasip olması da adalet kaidesi icabatından bulunduğundan :

A) Yoklama müddeti içinde kayıt harici kaldıkları anlaşılan hayvanların kaçak addile beş misil vergiye tabi tutulması.

B) Kayıt müddeti içinde kayıt ilmühaberi almaksızın buldukları köyden diğer köye nakledilecek hayvanlar için beş misil yerine vergilerine yalnız % 50 zam yapılması,

C) Kayıt ve yoklama ve taksit müddetleri içinde buldukları kaza haricine nakledilecek hayvanların nakil tezkeresi almaksızın nakilleri halinde beş misil ceza tatbik olunması esas tutulmakla beraber bu hayvanın evvelece kaydı icra ettirilmemiş kaçak hayvanlara hasrile kayıtlarını icra ettirmiş ve vergileri ödenmiş olarak nakledildikleri ispat edilenlerden vergilerinin % 50 si,

Ve vergilerini ödemeksizin nakledilmiş bulunanlardan vergilerin bir misil derecesinde ceza aranılması.

D) Kazanç vergisine tabi hayvanlardan kaydı icra ettirilmemiş olanlardan bu kanun mucibince isabet edecek vergi miktarının yarısı derecesinde,

Vergiden muaf boğa ve aygırların kaydı icra ettirilmemiş bulunanlardan da kezalik bu miktarda ceza alınması,

Münasip görülmüş ve ona göre hükümler vazedilmiştir.

Madde 21 — Bu madde davar ve ehli hayvanlar vergisinin tahakkuk ve takibinde hizmetleri görülecekler verilecek ikramiyelere dairdir.

Muhtar ve ihtiyar meclislerine verilecek ikramiyeler için sayım kanunundaki nisbet aynen muhafaza edilmiştir.

Yoklama kollarına tebliğ edilecek mülkiye ve maliye memurlarına evvelce bu işlerde kullanılan tahsildarlar gibi birer maaş nisbetinde ikramiye verilmesi müensip görülmüştür.

Sayım ve yoklamalarda ve kaçağın takibinde hizmet ve faaliyetleri görülecek jandarma zabıt ve efradile kır bekçilerine aldıkları maaş ve tahsisatlarının birer aylık miktarını geçmiyecek surette ikramiye verilmesi ve verilecek ikramiye miktarlarının tayin ve takdirinin de, valilerin icraatını takviye maksadile, valilere bırakılması münasip görülmüştür.

Bu işlerde şayanı takdir gayret ve faaliyetleri görülecek mülkiye ve maliye memurları reislerinin de Maliye Vekâletinin tensibi ile kezalik birer aylık maaşlarını tecavüz etmiyecek miktarda ikramiye ile taltif edilmeleri tensip edilmiştir.

Madde 22 — Varginin ziyama mahal kalmıyacak ve tehhürüne meydan vermeyecek şekilde tahakkukatın icrası, projede muhtelif heyet ve memurlara tahmil edilen vazifelerin gösterilen zamanlarda ifasile kabil olabileceği nazarı dikkate alınarak tayin edilen vazifeleri vakit ve zamanile ifade terahi gösteren ve vazifelerini sui istimal edenler haklarında seri usulü muhakeme ile takibat icrasına muvafık görülmüştür.

Madde 23 — Davar ve hayvanlarını vaktinde kayıt etmeksizin sahiplerine kayıt ilmühaberi verilemsi kaçağa iştirak ve emvali devleti ihtilâs mahiyetinde görüldüğünden bu yolda hareket edenler haklarında, devlet emvalini ihtilâs cürmile seri takibat yapılmasına lüzum görülmüştür.

Madde 24 — Projede kazanç vergisile mükellef olmalarından dolayı bu vergiden estisnası lâzım gelen hayvanların da kayıt ettirilmesi esası kabul olunmasına nazaran bu gibi hayvanlar ile vergiden muaf tutulan aygır ve buğaların tahakkuk ettirilmiş olan vergilerinin terkinini ile tatbik olunacak muamele bu maddede tesbit edilmiştir.

Madde 25 — Bu kanun mucibince terettüp eden mükellefiyet her sene kayıt müddetinin hulûlü ile başlayacağı tasrih olunmuştur.

Vergi noktasından bu kanun mevzuuna dahil hayvanların tabi olacakları takibat zamanları için bir hat tayinine ihtiyaç bulunduğu nazarı dikkate alınarak ve takibatın tahakkuk ve verginin tahsil ile alâkası derpiş edilerek takibat zamanının ona göre temdidi ve taksit müddetlerinin hitamından sonra hiç bir hayvan hakkında kaçak muamelesi tatbik olunamayacağı tasrih olunmuştur.

Sayım kanununda ne tahakkuk ve ne de tahsil için müruru zaman mevzu bahis bulunmamaktadır. Bu sebeple seneler geçtiği ve hayvanlar muhtelif sahip değiştirdiği halde mektumiyet iddiasile takibata tabi bulundurulduğu ve yeniden vergi tahakkuk ettirildiği görülmektedir. Menkul mallar üzerine mevzu vergiler, dolayısıyla bu mallar sahiplerinin vergi noktasından gayri mahdut bir zaman için takibat altında bulundurulması doğru görülemeyeceği gibi, mütemadî takibata rağmen beş sene zarfında tahsil edilemeyen bu nevi vergilerin mümteniittahsil olduklarını kabul etmek vergi kavaidi cümlesindedir.

Bu itibarla projeye tahakkuk ve tahsil için müruru zaman müddetleri konmuştur.

Madde 26 — Transit eşyasının naklinde istihdam edilen İran develerine ait olarak sayım kanununda mevcut hükümler projede aynen muhafaza edilmiştir.

Madde 27 — Projede mevzu hükümlere göre lâğvi icap eden kanunlar bu maddede tesbit olunmuştur.

Madde 28, 29 — Bu maddeler kanunlarda bulunması icap eden umumî esasları muhtevidir.

İktisat Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
İktisat Encümeni
Karar № 4
Esas № 1/59

4 - VI - 1931

Yüksek Riyasete

Davar ve ehli hayvanlar vergisi hakkında Başvekâletten gelip Encümenimize havale edilen kanun lâyihası Maliye Vekili ve Varidat Müdürü Umumisi Beylerin huzurile tetkik ve müzakere olundu.

Kanunun evvelki ismi sayım kanunu olup halkımız da bu isme senelerdenberi alışmış olduğundau Encümenimiz kanunun isminin değiştirilmeyerek eskisi gibi (sayım kanunu) olarak kalmasını muvafık görmüştür.

Kanunun birinci maddesi verginin matrahını tayin etmekte olup tadili icap edecek bir nokta görülmemiş ve aynen kabul edilmiştir.

İkinci madde muafiyetlere ait olup encümenimiz maddenin muhtelif fıkralarını aşağıdaki şekilde tetkik ve kısmen tadil ile kabul etmiştir.

A - Ffkrası aynen kabul edilmiştir.

B - Fıkrası sığırlar hakkında tahdit edilen muafiyet yaşına müteallik olup bunlar için lâyihada iki yaş yazılmış isede encümenimiz sığırların üç yaşından evvel yavru olmadığını ve yavrulandırılmasının gayri fennî olduğunu ve binaenaleyh bu yaşdan evvel sahibine hiç bir menfaat temin edilmeyeceği nazarı dikkate alarak bu yaşın üçe çıkarılmasını muvafık görmüştür . Aynı esbaba binaen (C) fıkrasında yazılı hayvanların da muafiyet yaşlarımdörde çıkarmıştır. (E) fıkrası damızlıklara ait olup lâyihada yalnız aygır ve boğalar muafiyete ithal edilmektedir . Halbuki memleketimiz ehemmiyetli bir surette hayvanat yetiştirmeğe müsait olup bilhassa encümenimiz memleketimizin mühim bir servet menbaı olan koyunculüğün teşkil ve islâhı ve ordunun vesaiti müdafaasının tekemmülü noktayı nazarından iyi katır yetiştirmenin faydelerini düşünmüş ve esasen damızlığa ayrılacak hayvanların resmî vesikalar ile kabul edilmesi gibi bir takım kanunî kayıtlar vazedilmekle damızlıkların gelişi güzel gösterilmeyeceği ve memleketimizde hayvan islâhatını teşvik ve temin edecek olan bu gibi iyi cins hayvanatın resim ziyamı istilzam edecek kadar bir yekûn de teşkil etmiyeceğini nazarı dikkate alarak damızlıklara (teke, koç ve merkep) in de ilâvesini muvafık görmüştür. F. G. H. fıkraları aynen kabul edilmiştir.

Çift koşum hayvanı köylümüzün en ehemmiyetli istishal vasıtası olduğundan bahisle bunların vergiden istisnası encümen âzalarından bazıları tarafından teklif edilmiş ise de geçen senelerin sayımı netayicine nazaran bu istisnasının bütçe varidatı üzerinde mühim bir paramın noksanlığını icabettireceği bütçedei se bu boşluğun başka suretle telifi imkâm olmadığı varidat müdürü umumisi bey tarafından dermeyan edilmesi üzerine teklif sahibi arkadaşlarımız bu talebin köylü tarafından umumî bir arzu ve temenni mahiyetinde her vesile ile izhar edildiği binaenaleyh hal ve vakti müsait olup bir çiftten fazla koşumu olanlar için belki esbabı tediyeye bulunur ise de nihayet bir çift koşumu olanlar için bu bir çift hayvanın asgarî bir geçim vasıtası olduğundan maafiyetin hiç değilse bir çifte hasredilmek suretile kabulî talep edilmiş ve neticede bu talep ekseriyetle kabul edilerek maddeye tek bir fıkra halinde ilâve edilmiştir.

Üçüncü madde — Son fıkrada yazılı (zilyetler sahip hükmündedir) cümlesi (hayvan kimin elinde bulunursa sahibi hükmündedir) şeklinde tadil edilerek kabul edilmiştir.

Dördüncü madde — Verginin ne suretle alınacağını ve tahakkukunun nasıl başlayacağını

ifade etmektedir. Bu güne kadar cari olan usule nazaran köylerde sayım vergisine tabi hayvanlar köy ihtiyar heyetleri tarafından kayıt ve bir deftere yazılmak suretile tesbit edilmekte olup bu usulün tatbik edildiği 339 senesinden beri faidesi görülmüş ve daha evvelki senelere nazaran kaçak miktarı azalmıştır. Ancak köylülerin bu defterleri bir kaç yerlerde resen tanzim edememelerinden tahsildarların tanzimde filen müdahaleleri vaki olduğu ve bilâhare aynı tahsildarların kontrol için yoklamalar yaptığından neticede şikâyeti mucip bir takım yolsuzlukların vukua geldiği dermeyer edilmiş olmakla gerek kayıt gerek yoklamanın her ikisinin de maliye memurları tarafından yapılmasındaki mahzurun izalesi maksadile evvelâ kayıta tahsildarların defter doldurmamasını esas itibarile encümenimiz muvafık görmüş ve kayıt zamanında fazla alâka ve faaliyet gösteren valilerin vilâyetleri netayicinin daha eyi neticeler verdiği varidat müdürü beyin ifade etmesine binaen encümenimiz buldukları mahallerin en büyük memuru olmak dolayisile vali, kaymakam ve nahiye müdürlerinin bu sırada harekete gelmesini ve Devletin en mühim bir varidat menbaı olan bu resmin hakikate en yakın bir şekilde tahakkukuna yardımlarını kanunî bir müeyyede ile tesbite ehemmiyet atfederek maddenin sonuna bu maksadı teminen bir fıkra ilâvesini faideli görmüştür.

Beşinci maddenin başındaki (bu kanunda yazılı hayvanlardan) cümlesi yerine (bu kanun mucibince vergi alınacak hayvanlardan) ibaresi yazılarak vergiye tabi olmıyan hayvanların maddenin metnindeki kuyuda tabi olmadığı sarahaten göstermeği encümenimiz muvafık görerek maddeyi bu tanzih dairesinde aynen kabul etmiştir.

Altıncı Madde — Damızlık hayvanlar meyânında ikinci maddede muafiyete ithalinde encümenimizin kabul ettiği teke, koç ve merkeplerin ilâvesi ve maddenin metnindeki rayı hakkı yerine (otlama hakkını haiz olan hayvan sahipleri) cümlesi yazılarak kabul edilmiştir.

Yedinci Madde — madde de ihtiyar meclislerinin kayıt defterlerini kayıt müddetinin hitâmından itibaren üç gün zarfında teslim mecburiyeti konmakta encümenimiz ise memleketimizde köylerin dağınk ve merkezlere uzak olmalarını nazarı dikkate alarak bu müddetin bir haftaya çıkarılmasını muvafık görmüş ve maddeyi bu suretile tadilen kabul etmiştir.

Sekizinci madde — Bu madde yoklamanın ne zaman ve kimler tarafından yapılacağını ifade etmekte olup encümenimiz zamana ait olan birinci fıkrayı aynen kabul etmiş isede şekil icrasını atideki esbaba binaen tadile lüzüm görmüştür. Yoklamalar şimdye kadar tahsildarlar marifetile yapılmakta iken bu defa maliye ve mülkiye memurları arasından mahallî idare heyetlerince seçilecek üçer kişilik kollar vasıtasile yapılması teklif edilmektedir.

Halbuki memleketimiz teşkilâtı mülkiye itibarile (63) vilâyet (386) kaza ve (880) nahiyeye taksim edilmiş olup bunların heyeti mecmuası (13-29) (köyler cüzütam merkezine) baliğ olmaktadır Asgarî bir hesaplara her cüzütamı iki kolun yoklama yapabileceğini kabul ettiğimiz takdirde bu işle sekiz bine yakın memurun tavzif edileceği ve bunların her birine vasatî seksen lira ücret verilmek suretile yediyüz bin liraya yakın bir masrafın ihtiyar edileceği anlaşılmalıdır. Bir taraftan beyanname vermek usulünün halkı doğru söylemeğe memurların kendilerine itimatlarını takviyeye yardım ettiğini ve maddi sahada daha eyi neticeler verdiğini ifade ederken diğer taraftan şedit ve masraflı bir yoklama usulünün konmasını encümenimiz muvafık görmemiştir.

Yoklamadan bugüne kadar elde edilen malî faideye gelince geçmiş seneler istatistiklerine göre kaçak hayvan rüsumunun vasatî 7 - 8 yüz bin liraya baliğ olduğu anlaşılmiş, buna mukabil lâyhada teşkili teklif edilen yoklama kollarına verilecek yedi yüz bin liraya yakın mühim bir paraya ilâveten lâyhanın yirmi birinci maddesinde vali, kaymakam ve nahiye müdürleriyle yine bu işte hizmeti görülecek jandarma efrat ve zabitanla köy bekçilerine birer maaşları nisbetinde bir ikramiye verilmesi teklif edilmektedir, ki bunlar ile beraber yoklama masrafının bir milyon lirayı çok tecavüz edeceği anlaşılmalıdır. Yukarıki hesap ve mütalâaya binaen encümenimiz kayıt esnasında müdahaleleri kat'iyen menedilmek suretile yoklamanın eskiden olduğu gibi esas itibarile yine tahsildarlar tarafından yapılmasını ancak köy kanunu tatbik edilmeyen mahallerde bu tahsildarların refakatine mahallî idare heyetlerince tayin olunacak

ücretli bir zatın tefrik olunabilmesini kâfi görmüş ve dördüncü maddenin esbabı mucibesinde de zikredildiği veçhile Devletin en mühim bir varidatı olan sayımın ziyaa uğratılmaması yolunda senede on beş gün de mülkiye âmirlerinin diğer zamanlardan bir az fazla harekete gelmesini tabii ve vazifeleri icabından addetmiş ve btücede âzamî tasarrufun düşünül­düğü bir sırada bu kadar mühim bir meblâğı hiç değilse onda bire yakın dereceye indirmek maksadile yirmi birinci maddede bunlara verilmesi teklif edilen ikramiyeyi de kabul etmemiştir.

Dokuzuncu madde — Maddede damızlık hayvanata esbabı yukarıda izah edildiği veçhile (teke, koç ve merkep) ilâve edilmiştir.

Onuncu madde — Maddenin dördüncü satırındaki (yoklama kolları tarafından) ibaresi yerine (yoklamayı yapan) cümlesi yazılarak aynen kabul edilmiştir.

On birinci madde — Onuncu madde de olduğu gibi (yoklama kolları yerine (yoklama memuru) yazılmış ve aynen kabul edilmiştir.

On ikinci madde — Bu madde de kayıt müddeti içinde köyden köye nakledilecek hayvanlar için sahiplerinin nakil tezkeresi almak mecburiyeti zikredilmekte olup ancak (hayvan) kelimesi mutlak yazıldığından encümenimiz bu ciheti tevzihen bu hayvanların (sayım vergisine tabi havanlar) olduğunu tasrihe lüzüm görmüş ve bu suretle sayım yaşından küçük olan hayvanların bu merasime tabi olmadığına eyi anlaşılmasında faide görmüş ve maddede damızlık hayvanlar hakkında bir kayıt olmadığından bunun için de maddenin nihayetine (Bu müddet içinde damızlık havanlarını bu suretle nakiledenler damızlık vesikalarını beraberlerinde bulundururlar) fıkrasını ilâve etmiştir.

On üçüncü madde — Bu maddede sayım vergisine tabi hayvanların taksitlerini verilmeden bir kazadan diğer kazaya nakiledemeyeceğini, ancak taksitlerini tamamen ödedikleri veya banka kefaleti gösterdikleri takdirde nakledilebilecekleri yazılmaktadır. Bilhassa kayıt ve yoklama zamanları gibi hayvanların mahsulü henüz yeni alınmaya başladığı ve köylünün parasız bulunduğu dar bir zamanda işlememiş taksitlerin ödenme mecburiyeti köylüyü sıkacak bir hal olduğu gibi banka kefaleti de bir çok külfet ve lüzumsuz masrafların ve bazı mahallerde imkansızlıkları mucip olocağından encümenimiz bu hususta biraz daha geniş hareket etmeği muvafık görmüş ve aynı zamanda devlet varidatının ziyayada meydana vermiyecek üç şeklin daha kabulünü muvafık görmüştür. Bunlardan mütemekkin olup hayvanını nakilettiği veya verginin tahakkuk ettiği kazada vergi borcunu ödeyecek dercede gayri menkul emlakı olupta bunlar üzerine haciz konmasını teklif ettiği takdirde yahut vergiün tahakkuk ettiği mahaldeki hayvan sahipleriyle ihtiyar heyetleri müteselsilen kefil oldukları halde üçüncüsü sevkettiği hayvanların vergisinden kalan borcunu ödeyecek kadar kayıt mahallinde hayvanı kaldığı ihtiyar heyetlerince tasdik edilenlerin başkaca teminat aranılmaksızın hayvanların diğer kazaya nakledilmeleridir.

Dördüncü Madde — Bu madde verginin hayvan başına alınacak miktarına ait olup encümenimiz lâyhada tiftikten maada hayvanata mevzu rüsumun aynen kabulüne ve tiftiğe gelince son dört beş sene zarfında tiftik mahsulünün geçirdiği şiddetli buhranı nazarı dikkata alarak bu hayvanlardan beş kuruş tenzile karar verilmiştir.

15,16,17,18 inci maddelerde tadili icap edecek bir nokta görülmediğinden aynen kabul edilmiştir.

Ondokuzuncu Madde — Maddenin birinci fıkrasında kayıt ilmühaberi almaksızın köyden köye nakledilecek hayvanların resmine czaen yüzde elli zam yapılması teklif edilmekte olup Encümenimiz köyler arasındaki münasebatın pek sıkı olduğunu ve yekdigerinin hududu dahiline girmelerinin hemen umumiyetle kaçakçılık kasdile olmayup hayvanatın otlama sırasında kendiliğindende vukua geldiğini binaen aleyh bu gibi hayvanat esasen köyün kayıt defterinde mukayyet bulunduğu yani kaçak olmadığı halde ceza alınmasını gayri âdilâne görmüş ve fıkranın % 50 ye kadar olan kısmı kabul etmiyerek tayyedilmiş ve fıkranın sonundaki % 75 cezayda çok görerek % 50 ye indirmiştir.

Dördüncü fıkra tezkeresiz nakledilen hayvanların kaçak olup olmadıklarının tetkikine ve

alınacak cezaya ait olup tetkikatının kimin tarafından yapılacağı musarrah olmadığından encümenimiz bu tetkikatın idare heyetlerince yapılacağını tasrihe lüzum görmüş ve fıkradaki cezayı da cürümle mütenasip görmediğinden lâyihadaki % 50 zammı yüzde beşe indirmiştir.

Bunu takip eden beşinci fıkranın hükmü on üçüncü maddede kabul edilen hükümler ile tezat teşkil ettiğinden bu fıkra tadil edilmiştir.

Son fıkra nekledilen hayvanların nakil tezkerelerine tevafuk etmediğ takdirde yapılacak muameleye eit olup hüküm mutlak olarak zikredilmekte halbuki burada maksat hayvanların bilhassa tezkerede de yazılı miktardan fazla zuhur etmesi halinde alınacak cezaya ait olması icap ettiğinden bu fıkra bu suretle tavzih ve tadil edilmiştir.

Madde 20 — Bu maddenin başı kazanç virgisile mükellef hayvanlar diyerek başlamakta olup halbuki mükellef olan hayvanlar olmayıp bu hayvanlar dolayısıyla sahiplerinin mükellefiyeti kastedilmek istediğinden fıkra o suretle tavzih edilmiş ve ikinci fıkradaki damızlıklara ikinci maddede muafiyete ithali encümenince kabul edilen teke, koç ve merkep ilâve edilerek kabul edilmiştir.

Madde 21 — Maddenin birinci fıkrası kaydı icra eden ihtiyar heyetlerine yüzde iki ikramiye verilmesini teklif etmekte olup encümenimiz ihtiyar heyetlerinin esasen başka mühim bir geliri olmadığından bu fıkrayı kabul etmiş ve sekizinci maddenin esbabı mucibesinde mufassalan zikredildiği veçhile encümenince kabul edilen yoklama tarzına nazaran ihtiyar heyetlerine verilecek yüzde ikiden başka yalnız bu vazifeye sevkedilecek tahsildarlara birer maaş nisbetinde ikramiye verilmesini kabul ederek diğerlerini tayya karar vermiştir.

Yirmi iki ilâ yirmi yedinci maddeler aynen kabul edilmiş olmakla havalesi mucibince Maliye Encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim kılındı efendim.

İktisat Encümeni Reisi İzmir <i>M. Rahmi</i>	Bu M. M. Şebın Karahisar <i>İsmail</i>	Kâtip Afyon Karahisar <i>İzzet</i>	Âza <i>Sadettin</i>	Âza Edirne <i>Faik</i>		
Âza Bursa	Âza Maraş <i>Nuri</i>	Âza Konya <i>A. Hamdi</i>	Âza Aydın <i>Fuat</i>	Âza Denizli <i>E. Aslan</i>	Âza İstanbul <i>A. Hamdi</i>	Âza Zonguldak <i>Ragıp</i>

Maliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye Encümeni
Karar No. 6
Esas No. 1/59

17 - VI - 1931

Yüksek Reisliğe

Davar ve ehli hayvanlar vergisi hakkında Maliye Vekâletince hazırlanıp Başvekâletten gönderilen ve İktisat Encümenince tetkik edilerek encümenimize tevdi olunan kanun lâyihası Maliye Vekâleti ve diğer memurini mahsusası hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Verginin mevzuu

Birinci madde — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

Muafiyetler

İkinci madde — İktisat Encümeni kanununun tadiline esas olarak bu maddenin B, C, E, İ

fıkralarındaki muafiyetleri genişletmiş, verginin miktarlarında yalnız tiftiklerden beş kuruş daha indirerek Hükûmetin teklifini aynen kabul etmiştir.

Mükellefiyet yaşlarını sığır ve manda da üçe at, kısrak, idiş, ve esterde dörde çıkarılmıştır.

İntifa ve kullanma çağlarını mükellefiyete esas tutmakta faide mülâhaza edilmiş ise de üç dört yaşlarını ikmal eden hayvanların vaziyetleri itibarile üç dört yaşlardan yukarı mükellef yaşlara iki ve üç yaştan daha fazla müşabehet hasıl edeceği ve bu yüzden sayım muamelelerinde yanlış takdirler ve nizalara sebebiyet vereceği gibi zaten sığır ve mandaların doğurma at ve kısrakların kullanma yaşlarına ve inkişaflarına dikkati teşvik edecek olan bu tarzı muafiyetin hâdisat ve itiyadata ve köylünün zarurî ahvaline hüsnü tesir edecek bir müeyyide olmaktan ziyade sayım işleminde doğruluğu bozacak iddialara da vesile olabilmesi muhtemel görülmüştür.

Vesikalı aygır ve buğalara, teke, koç ve damızlık merkeplerin ilâvesi islâh fikrine istinat etmekte isede memleketimizin en çok davar mntakalarında vesikaları verecek ve bu maksadı mürakabe edecek baytarî teşkilâtın henüz mevcut olmadığı anlaşıldığından ve münhasıran bir çifti olan çiftçinin koşum hayvanının istisnası da hüsnü tatbik edilmeyecek mahiyette bulunduğundan kanunun bu tarzda tadilinden melhuz faydalar, zararlı ve mahzurlu olabileceği gibi vergi miktarlarının da teklif veçhile kabulü hayvan sahiplerinin tediyeye kabiliyetine ve hayvanlığın sureti umumiyyede himayesi arzusuna ve bu mühim servet menbaının gelirini artırma ve çoğaltma ihtiyacına ağıktan hüsnü tesir edecek mahiyette olmadığından vergi miktarlarında daha faydalı ve müessir tadilâtı yapmak muafiyetin tevsîinden hasıl olabilecek mahzurları bertaraf etmek maksadile ikinci madde Hükûmetin teklifi veçhile kabul edilmiş on dördüncü nisbet ve miktar maddesinde tadilâtı mümkün iera kılınmıştır.

Mükellefler

Üçüncü madde — İktisat Encümeninin maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dördüncü madde — Birinci fıkra aynen kabul edilmiştir. Diğer fıkraları ise mülkiye memurlarının mesuliyetini tazammun eden bir şekilde yazılmış olduğundan Dahiliye Vekili Beyfendinin huzurile cereyan eden müzakere neticesinde bu cihet tasvip edilmediğinden mezkûr fıkralar başka şekilde kabul ve o suretle yeniden tanzim edilmiştir.

Beşinci madde — Gerek Hükûmetin teklifi ve gerek İktisat Encümeninin kabul ettiği birinci fıkrada kayıt muamelesi martın on beşinci günü olarak kabul edilmiş isede mart ayı içinde hayvanatın en zaif ve telefata maruz buldukları nazarı itibare almarak mükellefin bu müddet içinde telef olması melhuz hayvanların vergilerini vermek mecburiyetinden sıyaneti için kayıt muamelesine mübaşeret tarihi nisanın birinci gününe tebdil edilmiştir.

İkinci fıkrasında einsten maksat nevi olduğu anlaşıldığından bu fıkrada eins yerine nevi kelimesi konulmuştur.

Altıncı madde — Birinci fıkradaki miadında kelimesinin lüzumu olmadığına ve teke ve koçların istisnaları kabul edilmemesine binaen fıkradan tayyedilmiş ve ikinci fıkradaki ihtiyar heyetleri yerine (ihtiyar meclisleri) konulmak suretile madde tadil edilmiştir.

Yedinci madde — İktisat Encümeninin 7 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yoklama

Sekizinci madde — Beşinci maddede 15 mart 1 nisana tebdil edildiği için işbu maddedeki 52 nisan tarihi de 15 mayısa tebdil edilmiştir.

Köy kanunu tatbik edilmeyen yerlerde de ihtiyar meclisleri bulunacağına nazaran köy ihtiyar meclisleri ile teşriki mesai ederek tahsildarların yoklamayı yapması daha muvafık olduğu mülâhaza edilerek işbu fıkra tayyedildiği gibi yoklamanın tahsildarlar tarafından yapılması kabul edildiğinden mntaka tarifine taallük eden son fıkraya dahi lüzüm kalmadığından tayyedilmiştir.

Dokuzuncu madde — İşbu madde yoklamanın köylerin mntakalara tefriki ile yoklama yapılacağına göre yazılmış olduğundan ve halbuki bu şekil tasvip edilmiyerek tahsildarlar marifetile

yapılması esası kabul edilmiş olduğundan işbu madde olveçhile tadilen yazılmıştır.

Onuncu madde — İktisat Encümeninin maddesi aynen kabul edilmiştir.

On birinci madde — İktisat Encümeninin maddesi aynen kabul edilmiştir.

On ikinci madde — Kayıt müddeti içinde bir köyden diğer köye velev bir müddeti muvakkate için hayvanlarını götüren hayvan sahipleri dahi işbu fıkra mucibince ilmühaber almak, gittiği köy ihtiyar meclisine vize ettirmek mecburiyetine tabi tutulmuştur.

Halbuki bu şekilde yine avdet etmek üzere hayvanlarını otlatmak için girenlere bu külfeti tahmil etmek muvafık görülmediğinden maddeye (bu müddet zarfında avdet etmemek üzere) kaydırılma suretile madde tadil edilmiştir.

Yoklama müddeti içinde hayvanlarını bulunduğu köyden diğer köye götürecek hayvan sahiplerinin yoklama memurunu bilhassa iztirarî vaziyetlerde beklemek mecburiyetinden kurtarmak için köy ihtiyar meclisinden alacağı vesika ile yedindeki kayıt ilmühaberini nakledeceği köyün ihtiyar meclisine vize ettirmek ve yoklama memuruna bildirilmesini beyan etmesi kaydile nakil keyfiyetine müsaade olunması kabul olunmuş ve fıkra olveçhile tadil edilmiştir.

On üçüncü madde — Bu maddenin 2, 3, 4 üncü fıkralarında vergi ve teminat her üç fıkrada da ayrı ayrı zikrî tadat edilmek suretile madde mefhumu iğlâk edilmiş olduğundan maksadı daha vazih ve sarîh surette ifade edecek bir şekilde tanzim ve tadil edilmiştir.

On dördüncü madde — İkinci muafiyetler maddesinde izah edilen esbabı mucibeye ve halkın ihtiyacına hayvancılığın gelirli ve artan bir servet menbar haline gelmesine doğrudan doğruya (muafiyetler gibi dolayısıyla değil) müessir olacak tadil esasını vergi miktarına taallük ettiği görülerek bilhassa erkekleri çift ve çiftçi nakliye vasıtaları olan ehli hayvanların vergileri miktarından encümenimizce halen mümkün olan tadilat yapılmış olup evvelki vergi miktarından dört milyon yedi yüz küsur bin liralık tenzilâtı icap eden bu tadilatın bütçeye olan ağır tesirini izale için 1931 malî senesi tahakkukatının fazlalığı karşılık tutularak bu seneye münhasır olmak üzere muvakkat ve 332 malî senesinden itibaren de daimî vergi nisbet ve miktarları tayin olunmuş ve kanunun iyi tatbik ve tesirleriyle gelecek sene tahakkukatında tahsil olacağı şüphesiz olan fazlalıkla gelecek sene miktarlarına ait tenzilât ta karşılanmıştır.

İki seneye taksim edilmiş olan tadilat neticesinde 331 bütçesine mevzu vergi tahsilâtı miktarının haleldar edileceği kuvvetle ümit olunabilir.

Binaenaleyh on dördüncü madde işbu esasat ve tetkikata göre tertip ve tadil edilmiştir.

Verginin tahakkuku

On beşinci madde — Hükümetin teklifi İktisat Encümeninde kabul edilmiş isede maddenin son fıkrasında mayıs ayının sekizinci günü akşamına kadar ikmal mecburiyeti konulduğundan bu müddet az görülerek 25 güne iblağ edilmek suretile tadilen kabul edilmiştir.

On altıncı madde — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

On yedinci madde — İşbu maddede tarholunan vergilere ve vergi zamlarına itiraz edileceği yazılmış isede itiraz neticesinde fazla alındığı tahakkuk eden miktarların iade ve mahsup edileceğine dair bir kayıt mevcut olmadığından bu kaydın ilâvesi suretile madde tadil edilmiştir.

Tahsil

On dokuzuncu madde — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

On sekizinci madde — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

İşbu madde, daha fazla vuzuh ve sarahat vermek için yeniden tanzim ve ceza miktarları pek fazla görüldüğü cihetle tenzil edilmek suretile tadil edilmiştir.

Yirminci madde — İşbu maddedeki eins kelimesi einsiyetin vergi nisbetlerinde tesiri mucip olmadığından fazla görülerek kaldırılmıştır. Son fıkradaki « defter haricinde zuhur eden » tabiri « deftere kaydedilmeyen » suretinde yazılmış ve damızlık muafiyeti kabul edildiği için ve koç kelimeleri tayyedilmiştir.

Yirmi birinci madde — İktisat Encümeninin yirmi birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yirmi ikinci madde — Bu maddede dahi (ihtiyar heyetleri) yerine (ihtiyar meclisleri) tabiri kabul edilmiştir.

Yirmi üçüncü madde — Bu madde mucibince suç irtikâp edenlere (Devlet emvalini ihtilâs eür-mile seri muhakeme usulile takibat iera olunur) diye yazılmışsa da daha şümlü bir mana ifade etmek üzere (Türk ceza kanununun üçüncü babının birinci fıslındaki hükümlere göre haklarında takibat iera olunur.) suretinde yazılması daha muvafık görülmüştür. Vazifesini sui istimal eden ihtiyar meclisi âzalarının ikramiyeden mahrum kalacaklarına dair olan son fıkraya (bu üçüncü irtikâp eden tahsildarların dahi ikramiyeden mahrum kalmaları tabîi olmadığından “tahsildar ların,, kelimesi ilâve edilmek suretile tadil edilmiştir.

Müteferrik hükümler

Yirmi dördüncü madde — Bu madde manayı daha iyi ifade edecek bir şekilde yazılmıştır.

Yirmi beşinci madde — On dokuzuncu madde temmuzun onu taksit müddetinin hitamı olarak kabul edilmiş olduğundan (temmuz onundan sonra hiç bir hayvan hakkında kaçak takibatı) suretinde tadil edilmiş ve son fıkrası da daha vazih olarak yazılmıştır.

Yirmi altıncı madde — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

Yirmi yedinci madde — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

Yirmi sekizinci madde — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

Yirmi dokuzuncu madde — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

Reis	M. M.	Kâ.	Âza	Âza	Âza	Âza
Çorum	Bayazıt	İsparta	Diyarbakir	İzmir	Konya	Malatya
İsmet	İhsan	Kemal Turan	Zülfü	Kâmil	Refik	M. Nedim

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

M. No. 42

Esas No. 1/59

24 - VI - 1931z

Yüksek Reisliğe

Mevcut sayım vergisi kanununun yerine kaim olmak üzere davar ve ehli hayvanlar vergisi kanunu lâyihası namı altında Hükümetçe teklif, İktisat ve Maliye Encümenlerince tadilen kabul olunan lâ-yihalar ile Hükümetin, İktisat ve Maliye Encümenlerinin bu lâyihalar hakkındaki esbabı mucibe-leri Maliye Vekili Abdülhalik ve Varidat Umum Müdürü Cezmi Beylerin huzurile encümenimizce de tetkik ve müzakere olundu.

Sayım vergisi kanununun vazeylediği ahkâmın gerek vergi nisbetleri ve gerek tatbikat şekil ve netayicinin bu günün iktisadî zaruretlerine ve hakkı adlin icaplarına uygun olmadığı hakkında Hükû-metçe serdedilen mülâhazaların varit bulunduğuna encümenimiz de kanidir. Bundan başka gerek tek-lif olunan lâyihasının ve gerek muaddel lâyihaların bu icaplardan mülhem olarak vaz'ını teklif eyledik-leri yeni ahkâmın dahi esas itibarile - bu gün imkânları hududu hakkında az çok ihtilâf eden gö-rüşler dairesinde - maslahata uygun bulunduğu kanaatindeyiz. Aneak memleketimizin vüsati ve umu-miyetle ziraat işlerinde çalışabilecek nüfusun azlığı nazara almırsa hayvancılığın uzunca bir müddet gerek memleket iktisadiyatının ve gerek malî menba itibarile Devletin halde ve istikbalde istinat edeceği en kuvvetli esaslardan biri olarak kalacağı tezahür etmektedir. Bu itibarla bu menbam **azamî**

himayeye mazhar olması ve inkişafına engel teşkil edecek vergi kuyudatından mümkün olduğu kadar kurtarılması bir zaruret hükmünü almaktadır. Kabulünü arz ve teklif eylediğimiz kanun lâyihası tatbikat noktai nazarından bu günkü Hükümet cihazımızın sırası dahilinde mümkün olan hemen her kolaylığı temin etmiş gibidir. Fakat vergi nisbetlerinde vaziyet böyle değildir. Bu menbada alman vergi nisbetleri bu günkü kazançlara göre yüksekliğini muhafaza etmektedir.

Ancak bu yükseklikte âmil olan Devletin aldığı vergi değildir. Filhakika vilâyetlere, hususî idarelere, ilk mektepler maaş ve masraflarına ve saireye ayrılan miktarlar - hayvan einslerine göre nisbetleri muhtelif olmakla beraber - verginin hasılı üzerinden % 36 ya balığ olan mühim bir yekûn teşkil etmektedir. Meselâ bir koyundan alınan 60 kuruşluk verginin takriben 20 kuruşu bu munzam kesirlere ve 40 kuruşu Devlet hissesine ayrılmaktadır. Görülüyor ki Devlet hissesi umumî harpten evvel bu matrahtan alınan vergi nisbetinden daha aşağıdır. Diğer taraftan ilk tahsil masarifine karşılık olmak üzere alınmakta bulunan ve hayvan einslerine göre % 21 den % 32 ye kadar çıkan munzam kesrin mahalli sarfı bu günün şeraiti dahilinde hemen kâmilen şehir mektepleridir. Hemen unumiyetini köy halkı teşkil eden bu vergi mükelleflerinin bu gün unumiyetle şehirleri alâkadar etmekte bulunan bir hizmete bu nisbet dahilinde iştiraki esas itibarile doğru değildir.

Bu itibarla bu vergi üzerinden alınan maarif hissesinin kaldırılarak başka bir matrahtan temin etmek ve bu suretle memleketimizin umumî servetini ve dolayısıyla Devlet varidatını pek büyük mikyasta alâkadar eden hayvancılığın inkişafını bu engelden kurtarmak hususuna lâyük olduğu ehemmiyetin atfedilmesini çok lüzumlu telâkki etmekteyiz.

Lâyihamın heyeti unumiyesi hakkında bundan başka umumî mülâhazatımız olmadığı gibi müzakere edilen maddeler hakkında dahi encümenimiz unumiyetle Maliye Encümeninin kanaatlerine iştirak eylemiş ve sadece aşağıda arz edeceğimiz basit tadilâtle lâyihayı kabul eylemiştir.

Kanuna verilecek isim hakkında İktisat Encümeni Hükümetin teklifini muvafık bulmamış ve halkın ötedenberi alışmış bulunduğu (Sayım vergisi kanunu) unvanının baki kalmasını münasip görmüştür. Encümenimiz bu mülâhazayı varit görmekle beraber tadat kelimesinin türkçe mukabil olan sayım kelimesinin kanun ile ifade edilmek istenen mefhumu ifade edemeyeceğinde Hükümet ve Maliye Encümeni ile hemfikir olmuştur. Maamafih kanunun unvanını lüzumsuz yere uzatmak ve esasen ehli hayvanlar mefhumunda vergi mevzuu haricinde kalan hayvanların dahi pek çok olduğunu nazara alarak kanuna sadece (hayvanlar vergisi kanunu) ismini vermeği muvafık görerek kabul etmiştir.

Birinci madde hakkında Hükümet ve encümenlerin müşterek teklifleri aynen kabul olunmuştur. Yalnız yirmi beşinci maddenin bir kısmı tesis mahiyetinde görülerek bu kısmın ihtiva eylediği hükümler dahi bu maddeye ilâve edilmiştir.

İkinci maddede sayılan muafiyetler meyyanında İktisat Encümeninin Maliye Encümeni tarafından kabul olunmayan ve damızlık hayvanlara ait olan (E) fıkrasını «Hükümetin tayin edeceği şerait altında memleket dahil ve haricinden tedarik edilip damızlık oldukları resmî vesikalarla teyit olunan aygır, buğa, teke, koç ve merkepler» suretile takyit ederek kabul etmeği muvafık bulmuştur. Bu suretle İktisat Encümeninin nevima mutlak olan teklifi ile vergi üzerinden beş yüz bin liralık bir tenezzülü ifade eden fıkra esas maksadı temin edecek ve vergi yekûnu üzerinden lüzumsuz bir fedakârlığa meydan vermiyecek bir şekilde getirilmiştir.

Bu maddenin (G) fıkrasına jandarma hayvanlarının ithali dahi münasip ve muvafık telâkki edilmiştir ve maddenin mütebaki fıkraları Maliye Encümeninin teklifi veçhile kabul olunmuştur.

Üçüncü madde — İktisat ve Maliye Encümenlerinin müşterek teklifleri veçhile aynen kabul olunmuştur.

Dördüncü madde — Geçici hayvanların kayıtlarının ilk tesadüf edildikleri mahalde yapılacağına ve vergilerinin taksite tabi tutulmaksızın tahsil veya katî teminata bağlanacağına dair bir hüküm ilâve edilerek Maliye Encümeninin teklifi veçhile aynen kabul olunmuştur.

Beşinci madde de, Maliye Encümeninin teklifi aynen kabul olunmuştur.

Altıncı madde, ikinci maddenin (E) fıkrasındaki tadilâta işaret ederek Maliye Encümeninin teklifi veçhile kabul olunmuştur.

Yedinci madde, bir iki tabir farkile İktisat ve Maliye Encümenlerinin müşterek teklifleri veçhile kabul olunmuştur.

Sekizinci madde, Maliye Encümeninin teklifi veçhile aynen kabul olunmuştur.

Dokuzuncu madde, bir iki tabir farkile ve seyyar nakliyecilerin vesai ki hakkında şeniyete muvafık bir fıkra ilâvesile Maliye Encümeninin teklifi veçhile kabul olunmuştur.

Onuncu ve on birinci maddeler, İktisat ve Maliye Encümenlerinin müşterek teklifleri veçhile aynen kabul olunmuştur.

On ikinci madde, Maliye Encümeninin teklifi veçhile aynen kabul olunmuştur.

On üçüncü madde, bilhassa hayvan sahibi köylüleri alâkadar etmek dolayısıyla fehmi kolaylaştırmak üzere cümleleri kısaltmak ve ekseriya bir tek veya bir kaç şahsın alâkadar olduğu bu mevzuda kefaleti müteselsilenin kabili tatbik olanıyacağı mülâhaza edilerek bunun yerine ihtiyar heyetlerinin kendi mali mesuliyetleri altındaki kefaletini tasdik edecekleri bir kefil ikame etmek suretile Maliye Encümeninin teklifi veçhile kabul olunmuştur.

On dördüncü madde, verginin miktarını ifade eden hükümleri ifade etmektedir. Bu maddede dahi encümenimiz esas itibarile Maliye Encümeninin teklifine iştirak etmektedir. Yalnız vaziyetin çok sarsılmış olduğuna kanaat hasıl eylediği tiftik keçilerini bu seneden itibaren kırk kuruş resme tabi tutmayı ve miktarı esasen az olup ihracat mevadî arasında da mühim bir mevkiî bulunmayan mandalara önümüzdeki seneler için dahi yüz elli kuruş vergi kabul etmeği ve domuzlardan dahi gelecek seneden itibaren üç yüz kuruş vergi alınmasını muvafık görerek maddede bir kaç tadil yapmıştır.

On beşinci madde, bir tabir farkile Maliye Encümeninin teklifi veçhile kabul olunmuştur.

On altıncı madde, aynı mahiyette bir farkla Maliye Encümeninin Hükûmetle müşterek teklifi veçhile kabul olunmuştur.

On yedinci madde, itirazları tetkik edecek idare heyetine, bu heyetlerde müntahap âza bulunmaması dolayısıyla belediye ve ziraat odası reislerinin ve ziraat odası bulunmayan yerlerde belediye ve ticaret odası reislerinin ve ticaret odası bulunmayan yerlerde de belediye reisi ile âzasından iki zatın iştirak eylesini ve itirazların bu suretle teşekkül ederek heyetlerde tetkik olunmasını münasip görmüş ve esasen merkezde temyiz komisyonu teşekkül etmiş bulunacağından bu kararların merkezdeki temyiz komisyonu nezdinde kabili temyiz olacağını ifade eden bir fıkra ilâvesini de muvafık telâkki ederek madde Maliye Encümeninin teklif eylediği esaslar dahilinde kabul olunmuştur.

On sekizinci madde, tabir farkile Maliye Encümeninin teklifi veçhile aynen kabul olunmuştur.

On dokuzuncu madde de, kaçak ile mektum kelimelerinin ifade eyledikleri mefhumları ayırmak için kaçak yerine hadiseye tetabuk eden mektum kelimesi ikame edilmiştir.

Bu maddede muhtelif hadiseler dolayısıyla tesbit olunan cezaî ahkâm bazı cürümlere göre çok ağır görülmüş yoklamaya kadar kaydettilirmeyip yoklamada meydana çıkan hayvanların üç misil vergiye tabi olmaması ve tezkeresiz nakil dolayısıyla vazedilmiş olan % 25 cezanın % 20 ye indirilmesi cürümlerin mahiyetine göre adalete muvafık görülerek kabul olunmuştur.

Bu maddeye yoklamadan evvel kendi hyvanlarının eksik yazıldığını iddia ederek müracaat eden sahiplerinden ceza alınmıyacağına dair bir fıkra ilâvesine de lüzum görülmüştür.

Yirminci madde, kazanç vergisine tabi bulunan hayvanlardan sefer dolayısıyla kayıt müddeti esnasında yerlerinde bulunmayanların kayitlerinin ihtiyar meclisleri tarafından yapılması mecburiyetini ve bunu yapmayan ihtiyar meclislerinin verginin yüzde onu kadar bir cezaya tabi tutulmasını ifade eden bir fıkra ilâve edilerek Maliye Encümeninin teklifi veçhile kabul olunmuştur.

Yirmi birinci madde, tabir farkile Hükümetin teklifi üzere,

Yirmi ikinci madde, Hükümetin teklifi veçhile aynen

Yirmi üçüncü madde, tabir farkile Maliye Encümeninin teklifi üzere kabul olunmuştur.

Yirmi dördüncü madde, ikinci maddenin (E) fıkrasının tadilatı dairesinde bir farkla Maliye Encümeninin teklifi veçhile kabul olunmuştur.

Yirmi beşinci madde, bu maddenin bir kısmı tesis mahiyetinde görüldüğünden bu kısmın ihtiva ettiği hükümler birinci maddeye nakledilmiş ve maddenin mütebaki kısmı Hükümetin teklifi veçhile 25 inci madde olarak bırakılmıştır.

Yirmi altıncı madde, tabir farkile Hükümetin teklifi veçhile kabul olunmuştur.

Yirmi yedinci madde, Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul olunmuştur.

Yirmi sekizinci madde, kanun 1 haziran 1931 tarihinden muteberdir suretile tadil edilerek kabul olunmuştur.

Kanunun neşrinden evvel sayıma müteallik bileümle muamelâttan dolayı tahakkuk ettirilecek olan cezaların bu kanun ahkâmına tevfiik edilerek tahsil edilmesi muvafıkı madelet görülmüş olduğundan kanunun itibar tarihini 1 haziran 1931 yapmak ve bu hükmü ifade eden muvakkat bir madde ilâve etmek münasip görülerek kabul olunmuştur.

Bu tadilatın müzakerelerde hazır bulunan Maliye Vekili Beyefendi tarafından muvafık görülerek kabul edildiğini ilâve ile muaddel lâyihayı Umumî Heyetin tasvibine arzederiz.

Reis	M. M.	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
Gümüşane	Konya	Bursa	Isparta	Kırklareli	Konya	Sivas
H. Fehmi	K. Zaim	Dr. Galip	Mükerrem	Şevket	K. Hüsnü	M. Remzi
Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
Elâziz	Erzurum	Yozgat	Kütahya	Aksaray	Kayseri	
H. Tahsin	Aziz	S. Sırrı	Muhlis	A. Süreyya	A. Hilmi	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

- Proje -

Davar ve ehli hayvanlar vergisi kanunu

Verginin mevzuu

MADDE 1 — Türkiye Cumhuriyeti hududu dahilinde bulunan bilûmum davarlar, develer, sığır ve mandalar, at, iğdiç, kısrak, katır ve eşek ve domuzlar bu kanun mucibince vergiye tabidirler.

Malî sene girdikten sonra eenebi memleketlerden Türkiye dahiline ithal edilen hayvanlardan o sene için vergi alınmaz.

Muafiyetler

MADDE 2 — Aşağıda yazılı hayvanlar vergiden muaftır:

A) Her Malî seneye takaddüm eden nisan ayının iptidasında henüz bir yaşını ikmal etmemiş bulunan davarlar,

B) Her malî seneye takaddüm eden nisan ayının iptidasında henüz iki yaşını ikmal etmemiş sığır ve mandalar ve develer,

C) Her malî seneye takaddüm eden isan ayının iptidasında henüz üç yaşını ikmal etmemiş at, iğdiç, kısrak, katır ve eşekler,

D) Eylül ayının 16 mer günü henüz altı aylık olmıyan domuzlar,

E) Damızlık oldukları resmî vesaikle sabit olan aygır ve boğalar,

F) Nakliyatta kullanılmaları itibarile kazanç vergisi kanunu mucibince vergiye tabi olan bilûmum hayvanlar,

G) Orduya ait hayvanlarla, rüküp hakkına malik ordu zabitlerinin kanunen muayyen binek hayvanları,

H) Hususî kanunları mucibince vergiden muaf tutulacak hayvanlar,

Mükellef

MADDE 3 — Davar ve ehli hayvanlar vergisini hayvan sahipleri verir. Zilyetler sahip hükmündedir.

İKTİSAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

Davar ve ehli hayvanlar vergisi kanunu

Verginin mevzuu

MADDE 1 — Aynen kabul edilmiştir.

Muafiyetler

MADDE 2 — Aşağıda yazılı hayvanlar vergiden muaftır:

A) Her malî seneye takaddüm eden nisan ayının iptidasında henüz bir yaşını ikmal etmemiş bulunan davarlar,

B) Her malî seneye tekaddüm eden nisan ayının iptidasında henüz üç yaşını ikmal etmemiş sığır ve mandalar ve develer,

C) Her malî seneye takaddüm eden nisan ayının iptidasında henüz dört yaşını ikmal etmemiş at, iğdiç, kısrak, katır ve eşekler,

D) Eylül ayının 16 mer günü henüz altı aylık olmıyan domuzlar,

E) Damızlık oldukları resmî vesaikle sabit olan aygır, boğa, teke, koç ve merkepler,

F) Nakliyatta kullanılmaları itibarile kazanç vergisi kanunu mucibince vergiye tabi olan bilûmum hayvanlar,

G) Orduya ait hayvanlarla, rüküp hakkına malik ordu zabitlerinin kanunen muayyen binek hayvanları,

H) Hususî kanunları mucibince vergiden muaf tutulacak hayvanlar,

I) Münhasıran bir çift koşum hayvanı olanların koşum hayvanları (öküz, manda, beygir)

MADDE 3 — Davar ve ehli hayvanlar vergisini hayvan sahipleri verir. Hayvan kimin elinde bulunursa sahibi hükmündedir.

MALİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Davar ve ehli hayvanlar vergisi kanunu

Verginin mevzuu

MADDE 1 — Hükûmetin teklifi aynen

Muafiyetler

MADDE 2 — Hükûmetin Teklifi aynen

MADDE 3 — İktisat Encümeninin üçüncü maddesi aynen

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Hayvanlar vergisi kanunu lâyihası

Verginin mevzuu

MADDE 1 — Türkiye Cumhuriyeti hududu dahilinde bulunan bilûmum davarlar, develer, sığır ve mandalar, at, iğdiş, kısırak, katır, eşek ve domuzlar bu kanun mucibince vergiye tabidirler.

Bu kanun mucibince **mükellefiyet**, her sene sayım müddetinin hulûlile terettüp eder ve taksit müddetlerinin hitamından sonra hiç bir hayvan hakkında mektum muamelesi tatbik olunamaz.

Malî sene girdikten sonra ecebî memleketlerden Türkiye dahiline ithal edilen hayvanlardan o sene için vergi alınmaz.

Muafiyetler

MADDE 2 — Aşağıda yazılı hayvanlar vergiden muafırlar:

A) Her malî seneye tekaddüm eden nisan ayının iptidasında henüz bir yaşını ikmal etmemiş bulunan davarlar,

B) Her malî seneye tekaddüm eden nisan ayının iptidasında henüz iki yaşını ikmal etmemiş sığır ve mandalar ve develer,

C) Her malî seneye tekaddüm eden nisan ayının iptidasında henüz üç yaşını ikmal etmemiş at, iğdiş, kısırak, katır ve eşekler,

D) Eylül ayının on altıncı günü henüz altı aylık olmıyan domuzlar,

E) Hükûmetçe tayin edilecek şerait altında memleket dahil ve haricinden tedarik edilip damızlık oldukları resmî vesikalarla teyit olunan aygır, buğa, teke, koç ve merkepler,

F) Nakliyatta kullanılmaları itibarile kazanç vergisi kanunu mucibince vergiye tabi olan bilûmum hayvanlar,

G) Ordu ve jandarmaya ait hayvanlarla kanunen rükûp hakkına malik olan zabitan ve efradın binek hayvanları,

H) Hususî kanunları mucibince vergiden muaf tutulmuş bulunan hayvanlar,

MADDE 3 — İktisat Encümeninin üçüncü maddesi aynen.

Verginin matrahı

MADDE 4 — Vergi hayvan başına alınır. Hayvanların eins ve adedi her sene hayvan sahiplerinin beyanlarına müsteniden şehir ve kasabalarda mahalle, ve köylerde köy ihtiyar meclisleri tarafından kayıt ve tesbit olunur. Hayvanlar beşinci maddede yazılı kayıt müddeti içinde hangi mahalle veya köyde bulunursa o mahalle veya köyde kaydi iera edilir.

MADDE 5 — Bu kanunda yazılı hayvanlardan domuzdan maada hayvanlar için, her malî seneye takaddüm eden mart ayının 15 inci gününden itibaren 15 gün içinde sahiplerinin beyanları zapt ve kaydedilir. Domuzlar için kayıt müddeti her sene eylül iptidasından itibaren 15 gündür.

Hayvan sahipleri bu müddetler içinde hayvanların bulunduğu mahallin köy veya mahalle ihtiyar meclislerine müracaatla eins ve adedini erkek veya dişi olduklarını beyan ederek ihtiyar meclisleri nezdinde açılmış olan matbu kayıt defterlerine kayıt ve zaptettirmeğe ve defteri imza eylemeğe ve yazı bilmediği takdirde mühürlemeğe ve kaydettirdiği hayvanların eins ve adet ve nevilerini gösterir muhtar ve ihtiyar meclislerinin resmî ve zatî mühür ve imzalarile tasdikli kayıt ilmühaberî almağa mecburdur. Bu ilmühaberler hayvan sahipleri tarafından yoklama zamanında alâkadar memurlara ibraz olunur.

MADDE 6 — Kayıt müddeti içinde kazanç vergisine tabi bulunan hayvanlarla damızlık, Aygır ve boğaları sahipleri miadında kayıt defterine yazdırmağa mecburdur. Bu nevi hayvanlar kaydettiril-

Verginin matrahı

MADDE 4 — Vergi hayvan başına alınır. Hayvanların eins ve adedi her sene hayvan sahiplerinin beyanlarına müsteniden şehir ve kasabalarda mahalle ve köylerde köy ihtiyar meclisleri tarafından kayıt ve tesbit olunur. Hayvanlar beşinci maddede yazılı kayıt müddeti içinde hangi mahalle veya köyde bulunursa o mahalle veya köyde kaydi iera edilir. Hayvan sahiplerinin beyanlarının ihtiyar heyetlerince kayıt ve tesbiti muamelesinde valiler, köy kanununa istinaden kazalarda kaymakamları, nahiyelerde nahiye müdürlerini tahrik etmek suretile defterlerin usulü dairesinde ve muntazaman doldurulmasını temin ve bu eiheti mütemadi surette bizzat veya tavzif edeceği memurlar vasıtasile kontrol etmekle mükelleftirler. Sayım defterlerinin yanlış ve noksan tanzimden ve bilâhara kaçak bulunmasından köy ihtiyar heyetleri mesuldürler. Köy ihtiyar heyetlerini kontrol işinde ihmali tahakkuk eden mülkiye memurları bu mesuliyete iştirak ederler.

MADDE 5 — Bu kanun mucibince vergi alınacak hayvanlardan domuzdan maada hayvanlar için, her malî seneye tekaddüm eden mart ayının on beşinci gününden itibaren on beş gün içinde sahiplerinin beyanları zabıt ve kaydedilir. Domuzlar için kayıt müddeti her sene eylül iptidasından itibaren on beş gündür.

Hayvan sahipleri bu müddetler içinde hayvanların bulunduğu mahallin köy veya mahalle ihtiyar meclislerine müracaatla eins ve adedini erkek veya dişi olduklarını beyan ederek ihtiyar meclisleri nezdinde açılmış olan matbu kayıt defterlerine kayıt ve zaptettirmeğe ve defteri imza eylemeğe ve yazı bilmediği takdirde mühürlemeğe ve kaydettirdiği hayvanların eins ve adet ve nevilerini gösterir muhtar ve ihtiyar meclislerinin resmî ve zatî mühür ve imzalarile tasdikli kayıt ilmühaberî almağa mecburdur. Bu ilmühaberler hayvan sahipleri tarafından yoklama zamanında alâkadar memurlara ibraz olunur.

MADDE 6 — Kayıt müddeti içinde kazanç vergisine tabi bulunan hayvanlarla damızlık, aygır, boğa, teke koç ve merkep sahipleri miadında kayıt defterine yazdırmağa mecburdur. Bu nevi hay-

MADDE 4 — Vergi hayvan başına alınır. Hayvanların nevi ve adedi her sene hayvan sahiplerinin beyanlarına müsteniden şehir ve kasabalarda mahalle ve köylerde köy ihtiyar meclisleri tarafından kayıt ve tesbit olunur. Hayvanlar beşinci maddede yazılı kayıt müddeti içinde hangi mahalle veya köyde bulunursa o mahalle veya köyde kaydedilir.

Her sene nisan iptidasından on beş gün evvel valiler kaymakamlar, nahiye müdürleri, köy ihtiyar meclislerine sayım zamanının yaklaştığını, hayvanların kayıt ve tesbiti için matbu defter ve ilmühaberleri almamış iseler gelip almalarını ve kayıt ve tesbit muamelesini usulü dairesinde ve muntazam surette zamanı geçmeden yapmalarını ve okur yazarları bulunmayan köy meclislerine civar köylerden okur yazar kimselerin yardımlarını temin zmnında ittihaz edecekleri tedbirleri tahriren ve şifahen bildirmek vazifesile mükelleftir.

MADDE 5 — Bu kanun mucibince vergi alınacak hayvanlardan domuzdan maada hayvanlar için, her mali seneye takaddüm eden nisanın birinci gününden itibaren on beş gün içinde sahiplerinin beyanları zabıt ve kaydedilir. Domuzlar için kayıt müddeti her sene eylül iptidasından itibaren on beş gündür.

Hayvan sahipleri bu müddetler içinde hayvanların bulunduğu mahallin köy veya mahalle ihtiyar meclislerine müracaatla nevi ve adedini erkek veya dişi olduklarını beyan ederek ihtiyar meclisleri nezdinde açılmış olan matbu kayıt defterlerine kayıt ve zaptettirmeğe ve defteri imza eylemeğe ve yazı bilmediği takdirde mühürleneğe ve kaydettirdiği hayvanların adet ve nevilerini gösterir muhtar ve ihtiyar meclislerinin resmî ve zatî mühür ve imzalarile tasdikli kayıt ilmühaberi almağa mecburdur. Bu ilmühaberler hayvan sahipleri tarafından yoklama zamanında alâkadar memurlara ibraz olunur.

MADDE 6 — Kayıt müddeti için kazanç vergisine tabi bulunan hayvanlarla damızlık, aygır ve boğaları sahipleri kayıt defterine yazdırmağa mecburdur. Bu nevi hayvanlar kayıt ettirildiği sırada

MADDE 4 — Vergi hayvan başına alınır. Hayvanların nev'i ve adedi her sene hayvan sahiplerinin beyanlarına müsteniden şehir ve kasabalarda mahalle ve köylerde köy ihtiyar meclisleri tarafından kayıt ve tesbit olunur. Hayvanlar beşinci maddede yazılı kayıt müddeti içinde hangi mahalle veya köyde bulunursa o mahalle veya köyde kaydedilir.

Geçici hayvanlarının kaydi, kayıt ve yoklama müddetleri zarfında ilk tesadüf edildikleri mahalde yapılır. Bu hayvanların vergileri taksid tabi tutmaksızın tahsil veya kat'î teminata raptolunur.

Her sene nisan iptidasından on beş gün evvel valiler, kaymakamlar, nahiye müdürleri, köy ihtiyar meclislerine sayım zamanının yaklaştığını, hayvanların kayıt ve tesbiti için matbu defter ve ilmühaberleri almamış iseler gelip almalarını ve kayıt ve tesbit muamelesini usulü dairesinde ve muntazam surette zamanı geçmeden yapmalarını ve okur yazarları bulunmayan köy meclislerine civar köylerden okur yazar kimselerin yardımlarını temin zmnında ittihaz edecekleri tedbirleri tahriren ve şifahen bildirmek vazifesile mükelleftir.

MADDE 5 — Maliye Encümeninin beşinci maddesi aynen

MADDE 6 — Kayıt müddeti içinde kazanç vergisine tabi bulunan hayvanlarla ikinci maddenin (E) fıkrasında zikri geçen damızlık hayvanları sahipleri kayıt defterine yazdırmağa mecburdur.

diği sırada, kazanç vergisine tabi olanlar için ruhsat ve unvan tezkerelerile tekiye makbuzları ve damızlıklar için buna ait resmî vesaik gösterilerek deftere işaret ettirilir ve kendilerine verilecek ilmühaberlerde de bu cihetler dercedilir.

Hudutlarda, haddi fasılın obir tarafında rayı hakkını haiz olan şahıslarda, kayıt müddeti içinde hudut haricinde bulunan hayvanlarının eins, nevi ve adetlerini mübeyyin bir beyannameyi mensup oldukları mahalle veya köy ihtiyar heyetlerine tevdi edilmek üzere kaza varidat idarelerine vermeğe mecburdurlar. Bu beyannameler, hayvanların kayda esas ittihaz olunur.

MADDE 7 — İhtiyar meclisleri, kayıt müddeti hitam bulduktan sonra 5 inci maddede yazılı defterin bir suretini alıkoyarak mükelleflerin imzasını muhtevi olan aslını, hem resmî mühür hem de zatî imzalarile tasdikli olarak müddetin hitam bulunduğu günü takip eden - günden itibaren - resmî tatil günleri hariç olmak şartile - azamî üç gün zarfında köy veya mahallenin mensup olduğu mahallin en büyük mülkiye memuruna makbuz mukabilinde vermeğe mecburdurlar.

Mülkiye memurları bu defterleri vürutlarından itibaren nihayet 48 saat zarfında kezalik makbuz mukabilinde ciheti maliyeye tevdi ederler.

Yoklama

MADDE 8 — Kayit defterlerinin mal dairelerine tevdi için 7 inci maddede tayin edilen müddetin hitamını takip eden günden nisanın 25 inci günü akşamına kadar devam etmek üzere domuzdan maada bilûmum hayvanların yoklaması yapılır. Domuzların yoklaması eylülün 16 ncı gününden 30 una kadar olan müddet zarfında iera olunur.

Yoklama mntaka itibarile ve her mntaka için mahallî idare heyetlerince maliye ve mülkiye memurları arasından teşkil edilecek 3 çer kişilik yoklama kolları marifetile ve mülkiye ve maliye memurları amirlerinin idare ve nezaretleri altında her tarafı görmek suretile ifa olunur. Bu kollara jandarma ve köy bekçileri tarafından müzaheret gösterilir. Ve yoklamanın icap ettirdiği diğer tedbirlerde mahallî mülkiye ve maliye memurlarınca müştereken ittihaz ve tatbik olunur.

Yoklama mntakaları, her mahalde idare heyetlerince köylerinin icabatı mevkiyesi ve hayvanlarının adedi gözetilerek tayin olunur.

vanlar kaydettirildiği sırada, kazanç vergisine tabi olanlar için ruhsat ve unvan tezkerelerile tekiye makbuzları ve damızlıklar için buna ait resmî vesaik gösterilerek deftere işaret ettirilir ve kendilerine verilecek ilmühaberlerde de bu cihetler dercedilir.

Hudutlarda, haddi fasılın öbür tarafında otlatma hakkını haiz olan hayvan sahipleri kayıt müddeti içinde hudut haricinde bulunan hayvanlarının eins, nevi ve adetlerini mübeyyin bir beyannameyi mensup oldukları mahalle veya köy ihtiyar heyetlerine tevdi edilmek üzere kaza varidat idarelerine vermeğe mecburdurlar. Bu beyannameler hayvanların kayda esas ittihaz olunur.

MADDE 7 — İhtiyar meclisleri, kayıt müddeti hitam bulduktan sonra «5» inci maddede yazılı defterin bir suretini alıkoyarak mükelleflerin imzasını muhtevi olan aslını, hem resmî mühür hem de zatî imzalarile tasdikli olarak müddetin hitam bulunduğu günü takip eden günden itibaren - resmî tatil günleri hariç olmak şartile - azamî bir hafta zarfında köy veya mahallinin mensup olduğu mahallin en büyük mülkiye memuruna makbuz mukabilinde vermeğe mecburdurlar.

Mülkiye memurları bu defterleri vürutlarından itibaren nihayet 48 saat zarfında kezalik makbuz mukabilinde ciheti maliyeye tevdi ederler.

Yoklama

MADDE 8 — Kayit defterlerinin mal dairelerine tevdi için 7 inci maddede tayin edilen müddetin hitamını takip eden günden nisanın 25 inci günü akşamına kadar devam etmek üzere domuzdan maada bilûmum hayvanların yoklaması yapılır. Domuzların yoklaması eylülün 16 ncı gününden 30 una kadar olan müddet zarfında iera olunur.

Yoklama tahsildarlar tarafından yapılır. Ancak köy kanunu tatbik olunmamış mahallerde tahsildarlara mahallî idare meclislerince tayin olunacak birer zat tefrik olunabilir. Tefrik olunacak zata mahallî idare heyetince münasip görülecek ücret verilir.

Yoklama mntakaları her mahalde idare heyetlerince köylülerinin icabatı mevkiyesi ve hayvanlarının adedi gözetilerek tayin olunur.

kazanç vergisine tabi olanlar için ruhsat ve ünvan tezkerelerile tediye makbuzları ve damızlıklar için buna ait resmî vesaik gösterilecek deftere işaret ettirilir ve kendilerine verilecek ilmühaberlerde de bu cihetler dercedilir.

Hudutlarda, haddi fasılın öbür taraflarında raiy hakkını haiz olan şahıslar da, kayıt müddeti içinde hudut haricinde bulunan hayvanların nevi ve adetlerini mübeyyin bir beyannameyi mensup oldukları mahalle veya köy ihtiyar meclisine tevdi edilmek üzere kaza varidat idarelerine vermeğe mecburdurlar. Bu beyannameler hayvanların kaydine esas ittihaz olunur.

Madde 7 — İktisat Encümeninin 7 inci maddesi aynen.

MADDE 8 — Kayıt defterlerinin mal dairelerine tevdi için yedinci maddede tayin edilen müddetin hitamını takip eden günden mayısın on beşinci günü akşamına kadar devam etmek üzere domuzdan maada bilûmum hayvanların yoklaması yapılır. Domuzların yoklaması eylülün on altıncı gününden otuzuna kadar olan müddet zarfında iera olunur.

burdur. Bu nevi hayvanlar kaydettirildiği sırada kazanç vergisine tabi olanlar için ruhsat ve ünvan tezkerelerile tediye makbuzları ve damızlıklar için buna ait resmî vesaik gösterilerek deftere işaret ettirilir ve kendilerine verilecek ilmühaberlerde de bu cihetler dercedilir. Hudutlarda, hattı fasılın öbür tarafında raiy hakkını haiz olan şahıslar da, kayıt müddeti içinde hudut haricinde bulunan hayvanların nevi ve adetlerini mübeyyin bir beyannameyi mensup oldukları mahalle veya köy ihtiyar meclisine tevdi edilmek üzere kaza varidat idarelerine vermeğe mecburdurlar. Bu beyannameler hayvanların kaydına esas ittihaz olunur.

MADDE 7 — İhtiyar meclisleri kayıt müddeti hitam bulduktan sonra beşinci maddede yazılı defterin bir suretini alıkoyarak mükelleflerin imzasını havi olan aslını, hem resmî mühür hem de zatî imzalarile tasdikli olarak müddetin hitam bulunduğu günü takip eden günden itibaren - resmî tatil günleri hariç olmak üzere - azamî bir hafta zarfında köy veya mahallenin birinci dereceden merbut bulunduğu en büyük mülkiye memuruna makbuz mukabilinde vermeğe mecburdur.

Mülkiye memurları bu defterleri vürütlerinden itibaren nihayet kırk sekiz saat zarfında kezaik makbuz mukabilinde mal memuruna tevdi ederler.

Yoklama

MADDE 8 — Maliye Encümeninin sekizinci maddesi aynen

MADDE 9 — Yoklama kolları, mmtakaları dahilindeki bilûmum hayvanların buldukları ahır, mandıra ve sair mahallere giderek mevcut hayvanatı yoklama ve tahkik ve eins, nevi ve adet itibarile defterde yazılı miktarlara ve sahiplerinin ellerindeki kayıt ilmühaberleri muhteviyatına mutabakatını tetkik ve tesbit ettikten sonra kayıt ilmühaberlerini alarak mukabilinde sahiplerine yoklama ilmühaberleri verirler.

Kazanç vergisine tabi tutuldukları yazılı hayvanlara ait, unvan ve ruhsat tezkerelerile, tediye makbuzlarının ve damızlığa elverişli aygır ve boğalara ait resmî vesaitin yoklamada kayıt defterleriyle mutabakatı tetkik olunur.

MADDE 10 — Yoklamada kayıt harici zuhur eden hayvanlar için sahiplerinin isim ve şöhet ve ikamet mahallerini ve hayvanların eins, nevi ve adetlerini ve buldukları mahalleri ve kayıt harici bulduklarının sureti sübutunu mübeyyin yoklama kolları tarafından mahallinde bir zabıt varakası tanzim edilerek sahiplerine, bunlar hazır değilse çobanlarına veya adamlarına imza ettirilir. Bunların imzadan imtinaları halinde, imtina keyfiyeti, zabıt varakasına şerh verilerek hayvanların bulunduğu mahalle veya köyün muhtar veya ihtiyar meclisi âzasından en az iki zata tasdik ettirilir.

MADDE 11 — Yoklama kolları memurları, memur oldukları mmtakanın yoklama muamelesini muayyen müddet içinde bitirmeğe ve bu müddetin hitamından itibaren azamî üç gün zarfında yoklama netayicini mübeyyin defter ve vesaiiki taraflarından tasdikli olarak mal dairelerine tevdi etmeğe mecburdurlar.

Hayvanların nakli

MADDE 12 — Kayıt müddeti içinde, hayvanlarını buldukları köyden diğer köye nakledecek hayvan sahipleri, hayvanlarını bulunduğu köyün kayıt defterine kaydettirip kayıt ilmühaberleri almağa ve nakil keyfiyetini bu ilmühaberlere işaret ve bu ilmühaberleri hayvanların nakledildiği köyün ihtiyar meclisine ibraz ile vize ettirmeğe mecburdurlar.

Yoklama müddeti içinde hayvanlarını bulunduğu köyden diğer köye götürecekler dahi yoklama me-

MADDE 9 — Yoklama kolları mmtakaları dahilindeki bilûmum hayvanlarını buldukları ahır, mandıra ve sair mahallere giderek mevcut hayvanatı yoklama ve tahkik ve eins, nevi ve adet itibarile defterde yazılı miktarlara ve sahiplerinin ellerindeki kayıt ilmühaberleri muhteviyatına mütaleatını tetkik ve tesbit ettikten sonra kayıt ilmühaberlerini alarak mukabilinde sahiplerine yoklama ilmühaberleri verirler.

Kazanç vergisine tabi tutuldukları yazılı hayvanlara ait unvan ve ruhsat tezkerelerile tediye makbuzlarının ve damızlığa elverişli aygır ve boğa, teke, koç ve merkeplere ait resmî vesaikin yoklamada kayıt defterleriyle mutabakatı tetkik olunur.

MADDE 10 — Yoklamada kayıt harici zuhur eden hayvanlar için sahiplerinin isim ve şöhet ve ikamet mahallerini ve hayvanların eins, nevi ve adetlerini ve buldukları mahalleri ve kayıt harici bulduklarının sureti subutunu mübeyyin yoklamayı yapan tarafından mahallinde bir zabıt varakası tanzim edilerek sahiplerine, bunlar hazır değilse çobanlarına veya adamlarına imza ettirilir. Bunların imzadan imtinaları halinde, imtina keyfiyeti, zabıt varakasına şerh verilerek hayvanların bulunduğu mahalle veya köyün muhtar veya ihtiyar meclisi âzasından en az iki zata tasdik ettirilir.

MADDE 11 — Yoklama memurları, memur oldukları mmtakanın yoklama muamelesini muayyen müddet içinde bitirmeğe ve bu müddetin hitamından itibaren azamî üç gün zarfında yoklama netayicini mübeyyin defter ve vesaiiki taraflarından tasdikli olarak varidat dairelerine tevdi etmeğe mecburdurlar.

Hayvanların nakli

MADDE 12 — Kayıt müddeti içinde sayım vergisine tabi hayvanlarını buldukları köyden diğer köye nakledecek hayvan sahipleri, hayvanlarını bulunduğu köyün kayıt defterine kaydettirip kayıt ilmühaberleri almağa ve nakil keyfiyetini bu ilmühaberlere işaret ve bu ilmühaberleri hayvanların nakledildiği köyün ihtiyar meclisine ibraz ile vize ettirmeğe mecburdurlar.

Yoklama müddeti içinde hayvanlarını bulunduğu köyden diğer köye götürecekler dahi yoklama me-

MADDE 9 — Tahsildarlar yoklama mntakaları dahilindeki hayvanların buldukları mahaller ile ahır, mandıra gibi yerleri yoklayarak defterde yazılı mntakalara ve sahiplerinin ellerindeki kayıt ilmühaberleri muhteviyatına mutabakatını tetkik ve tesbit ettikten sonra kayıt ilmühaberlerini alarak mukabilinde sahiplerine yoklama ilmühaberi verirler.

Kazanç vergisine tabi tutuldukları yazılı hayvanlara ait unvan ve ruhsat tezkerelerile tediye makbuzlarının ve damızlığa elverişli aygır ve boğalara ait resmî vesaikin yoklamada kayıt defterleriyle mutabakati tetkik olunur.

MADDE 10 — İktisat Encümeninin 10 uncu maddesi aynen.

MADDE 11 — İktisat Encümeninin 11 inci maddesi aynen.

Hayvanların nakli

MADDE 12 — Kayıt müddeti içinde sayım vergisine tabi hayvanlarını buldukları köyden diğer köye bir daha avdet etmemek üzere nakledecek hayvan sahipleri, hayvanlarını bulunduğu köyün kayıt defterine kaydettirip kayıt ilmühaberi almağa ve nakil keyfiyetini bu ilmühaberlere işaret ve ilmühaberleri hayvanların nakledildiği köyün ihtiyar meclisine ibraz ile vize ettirmeğe mecburdurlar.

Yoklama müddeti içinde hayvanlarını bulduğu köyden diğer köye götürecekler dahi yoklama

MADDE 9 — Yoklama memurları yoklama mntakaları dahilindeki hayvanların buldukları mahaller ile ahır, mandıra gibi yerleri yoklayarak defterde yazılı miktarlara ve sahiplerinin ellerindeki kayıt ilmühaberleri muhteviyatına mutabakatını tetkik ve tesbit ettikten sonra kayıt ilmühaberlerini alarak mukabilinde sahiplerine yoklama ilmühaberi verirler.

Kazanç vergisine tabi tutuldukları yazılı hayvanlara ait unvan ve ruhsat tezkerelerile tediye makbuzlarının ve ikinci maddenin (E) fıkrasında yazılı damızlık hayvanlara ait resmî vesikaların yoklamada kayıt defterile mutabakati tetkik olunur.

Seyyar nakliyecilerden yoklama esnasında hazır bulunmıyanların unvan ve ruhsat tezkerelerile tediye makbuzları avdetlerinde görülür.

MADDE 10 — İktisat Encümeninin onuncu maddesi aynen

MADDE 11 — İktisat Encümeninin on birinci maddesi aynen

Hayvanların nakli

MADDE 12 — Kayıt müddeti içinde vergiye tabi hayvanlarını bir daha dönmek üzere buldukları köyden diğer bir köye nakletmek isteyenler, hayvanlarını buldukları köyün kayıt defterine kaydettirip kayıt ilmühaberi almağa ve bu ilmühabere hayvanlarını nakledeceklerini işaret ettirmeğe mecbur oldukları gibi hayvanları götürdükleri köyün ihtiyar meclisine müracaatla kayıt ilmühaberlerini göstermeğe ve vize ettirmeğe de mecburdurlar.

Yoklama müddeti içinde hayvanlarını bulundu-

ma memuruna müracaatla hayvanlarının yoklamasını iera ve kayıt ilmühaberlerini yoklama ilmühaberile tebdil ettirmeğe mecburdurlar.

MADDE 13 — Kayıt ve yoklama ve taksit müddetleri içinde hayvanların, buldukları kaza haricine tezkeresiz nakil ve sevki memnudur.

Kayıt müddeti içinde kısmen veya tamamen hayvanlarını buldukları kaza haricine çıkarmak isteyenler, kayıt ilmühaberlerini mensup oldukları kaza tahakkuk idaresine ibraz ve vergilerini tamamen tesviye veya Hükümetçe muteber banka mektubu ile temin ederek nakledecekleri hayvanlar için nakil veya ifraz tezkeresi alırlar.

Yoklama ve taksit müddetleri içinde kısmen veya tamamen hayvanlarını mukayyet buldukları kaza hududu haricine çıkaracaklar dahi yoklama kollarından tebdilen aldıkları yoklama ilmühaberlerini kaza varidat idaresine göstererek ve vergilerini ödiyerek veya bu miktar banka teminatı vererek alacakları nakil veya ifraz tezkerelerile hayvanlarını nakledebilirler.

Kaza haricineindeki yaylaklarına çıkarılacak hayvanlar için sahiplerine vergilerini, yaylaklarının bulunduğu kaza mal sandığına tediye etmek üzere yayla tezkeresi verilir. Bu takdirde hayvan sahipleri, aldıkları tezkereleri yaylanın bulunduğu kaza varidat idaresine müracaatla vize ettirmeğe mecburdurlar. Yayla tezkeresi veren kaza varidat idaresince, tezkeresi verilen hayvanların cins ve nevi ve adedi ve sahibinin ismile tezkeresinin tarih ve numarası gösterilerek yaylağın bulunduğu mahal mal dairesine tahriren malûmat verilir.

Kazanç vergisine tabi hayvanların kaza haricine nakillerinde kayıt veya yoklama ilmühaberleri beraber bulunmak şartile, kazanç vergileri için almış oldukları unvan ve ruhsat tezkereleri nakil ve ifraz tezkeresi yerine geçer.

muruna müracaatla hayvanlarının yoklamasını iera ve kayıt ilmühaberlerini yoklama ilmühaberlerle tebdil ettirmeğe mecburdurlar. Bu müddet içinde damızlık hayvanlarını bu suretle nakledenler damızlık vesikalarını beraberlerinde bulundurmamak mecburiyetindedirler.

MADDİE 13 — Kayıt ve yoklama ve taksit müddetleri içinde hayvanların, buldukları kaza haricine tezkeresiz nakil ve sevki memnudur.

Kayıt müddeti içinde kısmen veya tamamen hayvanlarını buldukları kaza haricine çıkarmak isteyenler; kayıt ilmühaberlerini mensup oldukları kaza tahakkuk idaresine ibraz ve vergilerini tamamen tesviye veya Hükümetçe muteber banka mektubu ile temin ederek nakledecekleri hayvanlar için nakil veya ifraz tezkeresi almır.

Yoklama ve taksit müddetleri içinde kısmen veya tamamen hayvanlarını mukayyet buldukları kaza hududu haricine çıkaracaklar dahi yoklama kollarından tebdilen aldıkları yoklama ilmühaberlerini kaza varidat idaresine göstererek ve vergilerini ödiyerek veya bu miktar banka teminatı vererek alacakları nakil veya ifraz tezkerelerile hayvanlarını nakledebilirler.

Şu kadar ki kayıt yoklama ve taksit müddetleri içinde hayvanlarını mukayyet buldukları kaza hududu haricine nakledeceklerden, mütemekkin ve emlak ve arazi sahibi olupta vergi borcunu temin edecek miktarda gayri menkul malı üzerine masrafsız haciz koyduranlar veya o mahaldeki hayvan sahipleriyle ihtiyar heyeti müşterek ve müteselsil kefil verenlerden veyahut kayıt mahallinde borcunu ödiyecek miktar hayvanatı mevcut bulunduğu kezalik ihtiyar heyetlerince tasdik edilenden başka teminat aranmaz.

Kaza haricineindeki yaylaklarına çıkarılacak hayvanlar için sahiplerine vergilerini, yaylaklarının bulunduğu kaza mal sandığına tediye etmek üzere yayla tezkeresi verilir. Bu takdirde hayvan sahipleri, aldıkları tezkereleri yaylanın bulunduğu kaza

memuruna müracaatla hayvanlarının yoklamasını iera ve kayıt ilmühaberlerini yoklama ilmühaberleriyle tebdil ettirmeğe mecburdurlar.

Yoklama muamelâtını istediği zaman yaptırılmayan hayvan sahibi kendi köyünün ihtiyar meclisinden alacağı vesika ile yedindeki kayıt ilmühaberlerini nakledeceği köyün ihtiyar meclisine vize ettirerek bulunduğu mahallin yoklama memuruna bildirilmesini beyan edecektir. Bu müddet içinde damızlık hayvanlarını bu suretle nakledenler damızlık vesikalarını beraberlerinde bulundurmak mecburiyetindedirler.

MADDE 13 — Kayıt, yoklama ve taksit müddetleri içinde hayvanların, buldukları kaza haricinde tezkeresiz nakil ve sevki memnudur.

Kayıt müddeti içinde kısmen veya tamamen hayvanlarını buldukları kaza haricine çıkarmak isteyenler; kayıt ilmühaberlerini mensup oldukları kaza tahakkuk idaresine ibraz ve nakledecekleri hayvanlar için nakil veya ifraz tezkeresi alırlar.

Köylerdeki hayvanların hudut gecesindeki müşterek meralarına âdet veçhile gidip gelmeleri bu hükme tabi değildir.

Yoklama müddetleri içinde kısmen veya tamamen hayvanlarını mukayyet buldukları kaza hududu haricine çıkarmak dahi yoklama memuru veya bulunmazsa ihtiyar meclisinden tebdilen aldıkları yoklama ilmühaberlerini kaza varidat idaresine göstererek alacakları nakil veya ifraz tezkereleriyle hayvanlarını nakledebilirler.

Kayıt yoklama ve taksit müddetleri içinde hayvanlarını mukayyet buldukları kaza hududu haricine nakledecekler, borçlarını tamamen tediye etmeğe veya bir banka mektubu veya müteselsil kefalet veya muteber bir kefil göstermeğe ve binek hayvanı sahipleri de hayvanlarının kayıt ve yoklama ilmühaberlerini beraberlerinde bulundurmağa mecburdurlar.

Kaza haricindeki yaylaklarına çıkarılacak hayvanlar için sahiplerine vergilerini, yaylaklarının bulunduğu kaza mal sandığına tediye etmek üzere yayla tezkeresi verilir. Bu takdirde hayvan sahipleri, aldıkları tezkereleri yaylanın bulunduğu kaza varidat idaresine müracaatla vize ettirmeğe mecburdurlar. Yayla tezkeresi veren kaza vari-

ği köyden diğer köye götürecekler dahi yoklama memuruna müracaatla hayvanlarının yoklamasını iera ve kayıt ilmühaberlerini yoklama ilmühaberleriyle tebdil ettirmeğe mecburdurlar.

Yoklama muamelesini gidecekleri zamana kadar yaptırılmayan hayvan sahipleri buldukları köyün ihtiyar meclisine müracaat ederler ve bir vesika alırlar.

Bu vesika ile ellerindeki kayıt ilmühaberini gittikleri köyün ihtiyar meclisine gösterirler ve vize ettirirler ve keyfiyeti o köyün yoklama memuruna bildirmesini ihtiyar meclisinden isterler. Yoklama müddeti içinde damızlık hayvanlarını bu suretle nakledenler damızlık vesikalarını yanlarında bulundurmamak mecburiyetindedirler.

MADDE 13 — Kayıt, yoklama ve taksit müddetleri içinde hayvanların, buldukları kaza haricine, tezkeresiz nakil ve sevki memnudur.

Kayıt müddeti içinde hayvanlarının hepsini veya bir kısmını buldukları kaza haricine çıkarmak isteyenler bizzat veya ihtiyar âzasından biri vasıtasile kayıt ilmühaberlerini mensup oldukları kaza varidat idaresine göstermeğe ve nakledecekleri hayvanlar için nakil veya ifraz tezkeresi almağa mecburdurlar.

Köylerdeki hayvanların hudut geçidindeki müşterek meralarına gidip gelmeleri bu hükme tabi değildir.

Yoklama müddeti esnasında hayvanlarının hepsini veya bir kısmını mukayyet buldukları kaza hududu haricine çıkarmak isteyenler dahi yoklama memuruna müracaat ederler ve ellerindeki kayıt ilmühaberini yoklama ilmühaberini ile tebdil ettirirler. Yoklama ilmühaberini ya bizzat veya ihtiyar meclisi âzasından biri vasıtasile tabi buldukları kaza varidat idaresine gösterirler ve alacakları nakil veya ifraz tezkeresi ile hayvanlarını naklederler.

Bu suretle kayıt, yoklama veya taksit müddetleri içinde hayvanlarını mukayyet buldukları kaza hududu haricine çıkarmak isteyenler borçlarını tamamen vermeğe veya bir banka mektubu göstermeğe ve yahut buldukları mahallin ihtiyar meclisleri tarafından, bu meclislerin kendi malî mesuliyetleri altında, kefaleti tasdik edilen bir zati kefil göstermeğe mecburdurlar. Binek hayvanı sahipleri de hayvanlarının kayıt ve yoklama ilmühaberlerini beraberlerinde bulundurmağa mecburdurlar.

Kaza haricindeki yaylaklarına çıkarılacak hay-

Mali sene girdikten sonra, taksit müddetleri içinde ecnebi memleketlerden Türkiye dahiline ithal edilen hayvanlar için sahipleri bu hayvanların ithal edildikleri gümrük idaresinin bulunduğu kaza varidat idaresine müracaat ve gümrük resminin tediye olunduğuna dair makbuz ibraz ve nakil ve sevkeyleyecekleri mahalleri irae ederek mukabilinde buna mahsus nakil veya ifraz tezkeresi almağa mecburdurlar.

Kayıt zamanında hudutlarda haddi fasılın öbür tarafında bulunup, sahiplerinin beyannamelerine istinaden kaydi icra edilen hayvanların yoklama zamanında Türkiye dahiline avdetlerinde hudut gümrük memuruna müracaatla hayvanlarını saydırmağa ve eins ve adedini mübeyyin bir vesika alarak bu vesikayı mensup olduğu kaza varidat idaresine ibraza mecburdur.

varidat idaresine müracaatla vize ettirmeğe mecburdurlar. Yayla tezkeresi veren kaza varidat idaresince, tezkeresi verilen hayvanların eins ve nevi ve adedi ve sahibinin ismile tezkerenin tarih ve numarası gösterilerek yaylağın bulunduğu mahal mal dairesine tahriren malûmat verilir.

Kazanç vergisine tabi hayvanların kaza haricine nakillerinde kayıt veya yoklama ilmühaberleri beraber bulunmak şartile, kazanç vergileri için almış oldukları unvan ve ruhsat tezkereleri nakil ve ifraz tezkeresi yerine geçer.

Mali sene girdikten sonra, taksit müddetleri içinde ecnebi memleketlerden Türkiye dahiline ithal edilen hayvanlar için sahipleri bu hayvanların ithal edildikleri gümrük idaresinin bulunduğu kaza varidat idaresine müracaat ve gümrük resminin tediye olunduğuna dair makbuz ibraz ve nakil ve sevk eyliyecekleri mahalleri irae ederek mukabilinde buna mahsus nakil veya ifraz tezkeresi almağa mecburdurlar.

Kayıt zamanında hudutlarda haddi fasılın öbür tarafında bulunup, sahiplerinin beyannamelerine istinaden kaydi icra edilen hayvanların yoklama zamanında Türkiye dahiline avdetlerinde hudut gümrük memuruna müracaatla hayvanlarını saydırmağa ve eins ve adedini mübeyyin bir vesika alarak bu vesikayı mensup olduğu kaza varidat idaresine ibraza mecburdur.

Verginin miktarı

MADDE 14 — Vergi, hayvan başına aşağıda hizalarında yazılı miktarda alınır:

	Kuruş
Koyun ve kıl keçi	60
Tiftik	40
Deve	200
Manda	175
Sığır	100
At, kısarak, idiş, katır	125
Eşek	50
Domuz	350

Verginin miktarı

MADDE 14 — Vergi hayvan başına, aşağıda hizalarında yazılı miktarlarda alınır.

	Kuruş
Koyun ve kıl keçi	60
Tiftik	35
Deve	200
Manda	175
Sığır	100
At, kısarak, idiş, katır	125
Eşek	50
Domuz	350

dat idaresinde, tezkeresi verilen hayvanların nevi ve adedi ve sahibinin ismile tezkerenin tarih ve numarası gösterilerek yaylağın bulunduğu mahal mal dairesine tahriren malûmat verilir.

Kazanç vergisine tabi hayvanların kaza hari-cine nakillerinde kayıt ve yoklama ilmühaberleri beraber bulunmak şartile, kazanç vergileri için almış oldukları unvan ve ruhsat tezkereleri nakil ve ifraz tezkeresi yerine geçer.

Malî sene girdikten sonra, taksit müddetleri içinde ecnebi memleketlerden Türkiye dahiline ithal edilen hayvanlar için sahipleri bu hayvan-ların ithal edildikleri gümrük idaresinin bulundu-ğu kaza varidat idaresine müracaat ve güm-rük resminin tediye olunduğuna dair makbuz ib-raz ve nakil ve sevkeyliyecekleri mahalleri irae ederek mukabilinde buna mahsus nakil veya ifraz tezkeresi almağa mecburdurlar.

Kayıt zamanında hudutlarda haddi fasılın öbür tarafında bulunup, sahiplerinin beyanlarına isti-naden kaydi icra edilen hayvanların yoklama za-manında Türkiye dahiline avdetlerinde hudut güm-rük memuruna müracaatla hayvanlarını saydır-mağa ve cins ve adedini mübeyyin bir vesika ala-rak bu vesikayı mensup olduğu kaza varidat ida-resine ibraza mecburdur.

Verginin miktarı

MADDE 14 — Vergi, hayvan başına aşağıda hizalarında yazılı miktarda alınır :

1 haziran 1931 malî senesinde tatbik olunacak miktar	
Nevi	Kuruş
Koyun ve kıl keçi	60
Tiftik	45
Deve	200
Manda	150
Sığır	100
At, kısırak, idiş, katır	125
Eşek	50
Domuz	350

vanlar için sahiplerine vergilerini, yaylaklarının bulunduğu kaza mal sandığına tediye etmek üzere yayla tezkeresi verilir. Bu takdirde hayvan sa-hipleri, aldıkları tezkereleri yaylanın bulunduğu kaza varidat idaresine müracaatla vize ettirmeğ-e mecburdurlar. Yayla tezkeresi veren kaza varidat idaresi de tezkeresi verilen hayvanların nevi ve ade-di ve sahibinin ismile tezkerenin tarih ve numa-rası gösterilerek yaylağın bulunduğu mahal mal dairesine tahriren malûmat verilir.

Kazanç vergisine tabi hayvanların kaza hari-cine nakillerinde kayıt veya yoklama ilmühaberleri beraber bulunmak şartile, kazanç vergileri için al-mış oldukları unvan ve ruhsat tezkereleri nakil ve ifraz tezkeresi yerine geçer.

Malî sene girdikten sonra, taksit müddetleri içinde, ecnebi memleketlerden Türkiyeye ithal edi-len hayvanların nakli için sahipleri, bu hayvan-ların ithal edildikleri gümrük idaresinin bulundu-ğu kaza varidat idaresine müracaat ederek gümrük resminin verildiğini bildiren makbuzu gösterirler. ve hayvanları nakledecekleri yerleri bildirerek buna mahsus nakil veya ifraz tezkeresi alırlar.

Kayıt zamanında memleket hudut hatlarının öbür tarafında bulunupta sahiplerinin beyanlarına göre kayitleri yapılmış olan hayvanların yoklama zamanında Türkiyeye avdetlerinde sahipleri güm-rük memuruna müracaat ederek hayvanlarını say-dırmağa ve hayvanların cins ve adedini göstermek üzere bu memurdan alacakları vesikayı mensup bu-lundukları kaza varidat idaresine göstermeğ mecburdurlar.

Verginin miktarı

MADDE 14 — Vergi hayvan başına aşağıda hizalarında yazılı miktarda alınır :

1 haziran 1931 malî senesinde tatbik olunacak miktar	
Nevi	Kuruş
Koyun ve kıl keçi	60
Tiftik	40
Deve	200
Manda	150
Sığır	100
At, kısırak, iğdiç, katır	125
Eşek	50
Domuz	350

Verginin tahakkuku

MADDE 15 — Hayvanların vergileri kayıtlı buldukları kaza varidat idarelerince tahakkuk ettirilir. Kayıt defterlerinde kayıtlı hayvanların vergileri bu defterlerin ve yoklamada kayıt harici zuhur eden hayvanların vergileri de yoklama defterlerinin varidat idarelerine tevdiini müteakip 14 üncü maddede yazılı vergi miktarlarına göre hesap ve icap ediyorsa misil zamları da ilâve edilerek tarh ve ihbarname ile mükelleflere tebliğ olunur. Varidat tahakkuk memurları bu tebliğleri vergilerin taallük ettiği malî seneden evvel gelen mayıs ayının sekizinci günü akşamına kadar ikmale mecbur ve teahhuründen mesuldürler.

MADDE 16 — Nakil ve ifraz tezkeresi almaksızın buldukları kaza haricine çıkarılan hayvanların misil zamlarile birlikte vergileri, bu suretle nakledildiği tebeyyün eden kaza varidat idaresince tarh ve sahiplerine tebliğ ve tahsil olunur. Bu gibi hayvanların kayıt zamanında, bulunduğu kazada, tarhedilmiş vergileri varsa terkin olunur.

İtiraz

MADDE 17 — Hayvan sahipleri, ihbarnamele-
rinin tebliğinden itibaren resmî tatil günleri hariç on beş gün içinde tarholunan vergilere ve vergi zamlarına mahallî idare heyetleri nezdinde itiraz edebilirler. Bu itirazlar, hulûl eden vergi taksitlerinin tahsilini tehir etmez. İdare heyetlerince verilecek kararlar kat'idir.

Verginin tahakkuku

MADDE 15 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17 — Aynen kabul edilmiştir.

1 Haziran 1932 tarihinden itibaren alınacak miktar	
Nevi	Kuruş
Koyun ve kıl keçi	50
Tiftik	40
Deve	200
Manda	120
Sığır	90
At, kısrak, idiş, katır	125
Eşek	50
Domuz	200

Verginin tahakkuku

MADDE 15 — Hayvanların vergileri kayıtlı buldukları kaza varidat idarelerince tahakkuk ettirilir. Kayıt defterlerinde kayıtlı hayvanların vergileri bu defterlerin ve yoklamada kayıt harici zuhur eden hayvanların vergileri de yoklama defterlerine varidat idarelerine tevdiini müteakip 14 üncü maddede yazılı vergi miktarlarına göre hesap ve icap ediyorsa misil zamları da ilâve edilerek tarh ve ihbarname ile mükelleflere tevdi olunur. Varidat tahakkuk memurları bu tebliğleri vergilerin taallûk ettiği malî seneden evvel gelen mayıs ayının 25 inci günü akşamına kadar ikmale mecbur ve taahhuründen mesuldürler.

MADDE 16 — Hükûmetin teklifi aynen

İtiraz

MADDE 17 — Hayvan sahipleri, ihbarnamele- rin tebliğinden itibaren (resmî tatil günleri hariç) on beş gün içinden tarholunan vergilere ve vergi zamlarına mahallî idare heyetleri nezdinde itiraz edebilirler. Bu itirazlar, hulûl eden vergi taksitleri- nin tahsilini tehir etmez. İdare heyetlerince veri- lecek kararlar kat'idir.

İtiraz neticesinde fazla alındığı tahakkuk eden miktar iade veya mahsup edilir.

1 Haziran 1932 tarihinden itibaren alınacak miktar	
Nevi	Kuruş
Koyun ve kıl keçi	50
Tiftik	40
Deve	200
Manda	150
Sığır	90
At, kısrak, iğdiç, katır	125
Eşek	50
Domuz	300

Verginin tahakkuku

MADDE 15 — Hayvanların vergileri kayıtlı buldukları kaza varidat idarelerince tahakkuk ettirilir. Kayıt defterlerinde kayıtlı hayvanların vergileri bu defterlerin ve yoklamada kayıt harici zuhur eden hayvanların vergileri de yoklama def- terlerinin varidat idarelerine tevdiini müteakip on dördüneü maddede yazılı vergi miktarlarına göre hesap ve icap ediyorsa ceza zamları da ilâve edile- rek tarh ve ihbarname ile mükelleflere tebliğ olu- nur. Varidat tahakkuk memurları bu tebliğleri vergilerin taallûk ettiği malî seneden evvel gelen mayıs ayının yirmi beşinci günü akşamına kadar ikmale mecbur ve taahhurden mesuldürletr.

MADDE 16 — Nakil ve ifraz tezkeresi almak- sızın buldukları kaza haricine çıkarılan hayvan- ların ceza zamlarile birlikte vergileri, bu suretle nakledildiği tebeyyün eden kaza varidat idaresin- ce tarh ve sahiplerine tebliğ ve tahsil olunur. Bu gibi hayvanların kayıt zamanında, bulunduğu ka- zada tarhedilmiş vergileri varsa terkin olunur.

İtiraz

MADDE 17 — Hayvan sahipleri, ihbarnamele- rinin tebliğinden itibaren, resmî tatil günleri hariç olmak üzere, on beş gün içinde tarholunan vergile- re ve ceza zamlarına, belediye ve ziraat odası reis- lerinin, ziraat odası bulunmayan yerlerde belediye ve ticaret odası reislerinin, ziraat ve ticar- et odalarının bulunmadığı yerde de be- lediye reisi ile belediye âzasından iki zatın dahi iş- tirakile içtima edecek olan mahallî idare heyetle- ri nezdinde itiraz edebilirler. Bu itirazlar, hulûl eden vergi taksitlerinin tahsilini tehir edemez.

Bu suretle teşekkül edecek meclislerce verilen kararlar, alâkadarlar ve varidat idareleri tarafın- dan merkezdeki temyiz komisyonu nezdinde, tebliğ

Tahsil

MADDE 18 — On üçüncü maddede yazılı ahval müstesna olmak üzere, bu kanun mucibince alınacak vergiler ile misil zamları aşağıda yazılı müddetlerde ve iki müsavi taksitte tahsil olunur.

Birinci taksit müddeti:

Davarlar ve develer için Haziran

Sığır ve mandalarla, at idiş, kısrak, katır ve eşekler için: Eylül

Domuzlar için: Teşrinievvel aylarının ilk haftasıdır.

İkinci taksit, mezkûr ayları takip eden ayların birinci haftasıdır.

Müddetleri içinde tediye edilmeyen vergi taksitleri, tahsili emval kanununa tevfikân tahsil olunur.

Cezalar ve ikramiyeler

MADDE 19 — Kayıt müddeti içinde kayıt ilmühaberi almaksızın buldukları köyden diğer köye nakledilen hayvanların vergilerine % 50, yoklama müddeti içinde yoklama ilmühaberi almaksızın buldukları köyden diğer köye nakledilenlerin vergilerine % 75 zammolunur.

Yoklama ve taksit müddetleri içinde kayıt harici kaldıkları anlaşılan hayvanlar kaçak addolunarak beş misil vergiye tabi tutulur.

Kayıt ve yoklama müddetleri içinde nakliye tezkeresi almaksızın buldukları kaza haricine nakledilen hayvanlar hakkında da kaçak hükmü tatbik olunur.

Aneak, tezkeresiz nakledilen hayvanların buldukları yerlerde müddetleri içinde kaydi ve yoklaması iera ettirilmiş ve vergilerinin de tediye edilmiş bulunduğuna, ibraz edilecek kayıt veya yoklama ilmühaberi ve tahsilât makbuzları üzerine yapılacak tetkikat neticesinde kanaat hasıl olursa, vergilerinin asıllarına yüzde elli zam ile iktifa olunur.

Hayvanların kaydi iera ettirilip te tediye edilmeksizin tezkeresiz nakledildikleri anlaşılırsa vergilerine bir misil zammolunur.

Nakledilen hayvanlardan tamamı veya bir kıs-

MADDE 18 — Aynen kabul edilmiştir.

Cezalar ve ikramiyeler

MADDE 19 — Yoklama müddeti içinde yoklama ilmühaberi almaksızın buldukları köyden diğer köye nakledilenlerin vergilerine % 50 zammolunur.

Yoklama ve taksit müddetleri içinde kayıt harici kaldıkları anlaşılan hayvanlar kaçak addolunarak beş misil vergiye tabi tutulur.

Kayıt ve yoklama müddetleri içinde nakliye tezkeresi almaksızın buldukları kaza haricine nakledilen hayvanlar hakkında da kaçak hükmü tatbik olunur.

Aneak, tezkeresiz nakledilen hayvanların buldukları yerlerde müddetleri içinde kaydi ve yoklaması iera ettirilmiş ve vergilerinin de tediye edilmiş bulunduğuna ibraz edilecek kayıt veya yoklama ilmühaberi ve tahsilât makbuzları üzerine yapılacak tetkikat neticesinde idare heyetince kanaat hasıl olursa vergilerinin asıllarına % 5 zam ile iktifa olunur.

Hayvanların kaydi iera ettirilip te tediye edilmeksizin tezkeresiz nakledildikleri anlaşılırsa vergilerine bir misil zammolunur.

Nakledilen hayvanlardan tamamı veya bir kıs-

MADDE 18 — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 19 — Yoklama müddetinden temmuz onuna kadar geçecek müddet içinde kayıt harici kaldıkları anlaşılan hayvanlar kaçak addolunarak beş misli vergiye tabi tutulur.

Kayıt müddeti içinde buldukları köye kaydettilererek ilmühaberini almaksızın diğer köye nakil ve kaydedilen hayvanların vergilerine yüzde on, yoklama müddeti içinde yoklama ilmühaberi veya ihtiyar meclislerinin vesikası olmaksızın buldukları köyden diğer köye nakledenlerin vergilerine yüzde yirmi, kayıt ve yoklama müddetleri içinde nakliye veya ifraz tezkeresi almaksızın buldukları kaza haricine çıkarılan hayvanların buldukları yerlerde bu müddetler içinde kaydi ve yoklaması yapılmış ve vergileri verilmiş olduğu sahiplerinin ibraz edeceği kayıt ve yoklama ilmühaberi ve tahsilât makbuzile anlaşılırsa (tezkeresiz nakil dolayısıyla) vergilerine %25, bu suretle kaydi ve yoklaması icra edilipte vergileri tediye ve teminata raptedilmeksizin tezkeresiz nakledilen hayvanların vergilerine yüzde elli zammolunur.

Nakledilen hayvanların tamamı veya bir kısmı nevi ve adet itibarile nakil ve ifraz tezkerelerindeki miktardan fazla zuhur ederse fazlası kaçak sayılır.

tarihinden itibaren, resmî tatil günleri hariç olmak üzere, bir ay zarfında temyiz edilebilir. Temyiz kararları kat'idir.

Nihai karar neticesinde fazla alındığı tahakkuk eden vergi miktarı iade veya mahsup olunur.

Tahsil

MADDE 18 — On üçüncü maddede yazılı ahval müstesna olmak üzere, bu kanun mucibince alınacak vergiler ile ceza zamları aşağıda yazılı müddetlerde ve iki müsavi taksitte tahsil olunur.

Birinci taksit müddeti:

Davarlar ve develer için Haziran

Sığır ve mandalarla at, iğdiç, } Eylül

Kısrak, katır ve eşekler için }

Domuzlar için Teşrinievvel

Aylarının ilk haftasıdır.

İkinci taksit, mezkûr ayları takip eden ayların birinci haftasıdır.

Müddetleri içinde tediye edilmeyen vergi taksitleri, tahsili emval kanununa tevfikan tahsil olunur.

Cezalar ve ikramiyeler

MADDE 19 — Yoklama müddeti içinde kaydettilerilmeyip yoklamada meydana çıkarılan hayvanlar üç misil vergiye tabi tutulur.

Yoklama müddetinden temmuz onuna kadar geçecek müddet içinde kayıt harici kaldıkları anlaşılan hayvanlar mektum addolunarak beş misil vergiye tabi tutulur.

Kayıt müddeti içinde buldukları köye kaydettilererek ilmühaberini almaksızın diğer köye nakil ve kaydedilen hayvanların vergilerine yüzde on, yoklama müddeti içinde yoklama ilmühaberi ve ihtiyar meclislerinin vesikası olmaksızın buldukları köyden diğer köye nakledilenlerin vergilerine yüzde yirmi, kayıt ve yoklama müddetleri içinde nakliye veya ifraz tezkeresi almaksızın buldukları kaza haricine çıkarılan hayvanların, buldukları yerlerde bu müddetler içinde kayıt ve yoklaması yapılmış ve vergileri verilmiş olduğu sahiplerinin göstereceği kayıt ve yoklama ilmühaberi ve tahsilât makbuzu ile anlaşılırsa (tezkeresiz nakil dolayısıyla) vergilerine yüzde yirmi, bu suretle kaydi ve yoklaması icra edilipte vergileri tediye edilmeksizin veya teminata bağlanmaksızın tezkeresiz nakledilen hayvanların vergilerine yüzde elli zammolunur.

Nakledilen hayvanların tamamı veya bir kısmı

mı ve eins ve nevi ve adet itibarile nakil ve ifraz tezkereleri münderecatına muvafık zuhur etmezse bu kısım hayvanlar hakkında tezkeresiz nakledilenler hakkında yukarıki, fıkralarda yazılı hükümler dairesinde muamele olunur.

MADDE 20 — Kazanç vergisile mükellef tutulan hayvanlardan miadında kayıt defterine kaydedilmemiş olanlardan eins ve nevilerine göre bu kanun mucibince tayin edilecek vergi miktarının yarısı cezaen tahsil olunur.

Defter harici zuhur eden veya nakil veya ifraz tezkeresi almaksızın bulunduğu kaza haricine nakledilen aygır ve boğalardan eins ve nevilerine göre bu kanun mucibince tarhedilecek vergi miktarının yarısı cezaen tahsil olunur.

MADDE 21 — Köy ve mahalle muhtar ve ihtiyar meclisleri âzasına köy veya mahallelerinin sayım defterlerinde kayıtlı hayvanlara göre tahakkuk eden vergi miktarının yüzde ikisi ve yoklama işlerinde istihdam edilen mülkiye ve Maliye memurlarına tahsisatları ile birlikte birer maaş nisbetinde ikramiye verilir.

Sayım ve yoklamalarda ve kaçağın takibinde hizmet ve faaliyetleri görülen mülkiye ve maliye memurları amirlerine hizmet ve faaliyetlerinin mahiyet ve derecesine göre Maliye Vekâletince ve jandarma zabitan ve efradile kır bekçilerine de valilerin tensip ve Maliye Vekâletinin müsaadesile maaş ve tahsisatlarının birer aylığını tecavüz etmemek üzere ikramiye verilir.

MADDE 22 — Yukarıda yazılı maddelerde tayin olunan vezaifi miadında ifa etmiyen veya sair suretle vazifesinde ihmal ve terahi gösteren veya her hangi şekilde olursa olsun vazifelerini sui istimal eden memurlar ile ihtiyar heyetleri hakkında seri usulü muhakeme ile kanunî takibat yapılır.

MADDE 23 — Davar ve hayvanları deftere kaydetmeksizin sahiplerine kayıt ilmühaberi veren muhtar ve ihtiyar meclisi âzasile yoklama esnasında bilerek kaçağa meydan veren ve eshabına yolsuz olarak yoklama ilmühaberi ita eylediği sabit olan memurlar haklarında da, devlet emvalini ihtilâs cürmüyle seri muhakeme usulile takibat icra olunur. Bu cürümleri irtikâp eden muhtar ve ihtiyar me-

mı ve cinsi ve nevi ve adet itibarile nakil ve ifraz tezkerelerinde kayıtlı miktardan fazla zuhur ederse bu kısım fazla çıkan hayvanlar hakkında tezkeresiz nakledilenler hakkında yukarıki fıkralarda yazılı hükümler dairesinde muamele olunur.

MADDE 20 — Nakliyede kullanılmaları dolayısıyla sahipleri kazanç vergisile mükellef tutulan hayvanlardan miadında kayıt defterine kaydedilmemiş olanlardan eins ve nevilerine göre bu kanun mucibince tayin edilecek vergi miktarının yarısı cezaen tahsil olunur. Defter haricinde zuhur eden veya nakil veya ifraz tezkeresi almaksızın bulunduğu kaza haricine nakledilen aygır, boğa, teke, koç ve merkeplerden eins ve nevilerine göre bu kanun mucibince tarhedilecek vergi miktarının yarısı cezaen tahsil olunur.

MADDE 21 — Köy ve mahalle muhtar ve ihtiyar meclisleri âzasına köy veya mahallelerinin sayım defterlerine kayıtlı hayvanlara göre tahakkuk eden vergi miktarının % 2 si ve yoklama işlerinde istihdam edilen tahsildarlara tahsisatı ile beraber bir maaş nisbetinde ikramiye verilir.

MADDE 22 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 23 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 20 — Nakliyede kullanılmaları dolayısıyla sahipleri kazanç vergisile mükellef tutulan hayvanlardan kayıt müddeti içinde kayıt defterine kaydedilmiş olanlardan nevelerine göre bu kanun mucibince tayin edilecek vergi miktarının % 20 si cezaen tahsil olunur. Deftere kaydedilmeyen veya nakil veya ifraz tezkeresi olmaksızın bulunduğu kaza haricine nakledilen aygır, boğadan, nevelerine göre bu kanun mucibince tarhedilecek vergi miktarının yarısı cezaen tahsil olunur.

MADDE 21 — İktisat Encümeninin teklifi aynen

MADDE 22 — Yukarıda yazılı maddelerde tayin olunan vazaifi kayıt müddeti içinde ifa etmeyen veya sair suretle vazifesinde ihmal ve terahi gösteren veya her hangi şekilde olursa olsun vazifelerini sui istimal eden memurlar ile ihtiyar meclisleri hakkında kanunî takibat yapılır.

MADDE 23 — Davar ve hayvanları deftere kaydetmeksizin sahiplerine kayıt ilmühaberi veren muhtar ve ihtiyar meclisi âzasile yoklama esnasında bilerek kaçağa meydan veren ve eshabına yolsuz olarak yoklama ilmühaberi ita eylediği sabit olan memurlar haklarında da türk ceza kanununun 3 üncü babının 1 inci faslındaki hükümlere göre takibat icra olunur.

Bu cürümleri irtikâp eden muhtar ve ihtiyar

nevi ve adet itibarile nakil ve ifraz tezkerelerindeki miktardan fazla zuhur ederse fazlası mektum sayılır.

Yoklamaya başlanmadan evvel kendine ait hayvanların köy defterine yanlış kaydedildiğini ihbar maksadile müracaat edenlerin eksik yazılmış hayvanlarından ceza alınmaz.

MADDE 20 — Nakliyede kullanılmaları dolayısıyla sahipleri kazanç vergisile mükellef tutulan hayvanlardan kayıt müddeti içinde kayıt defterine kaydedilmemiş olanlardan, nevelerine göre bu kanun mucibince tayin edilecek vergi miktarının yüzde yirmisi cezaen tahsil olunur.

Deftere kaydedilmeyen veya nakil yahut ifraz tezkeresi olmaksızın bulunduğu kaza haricine nakledilen ikinci maddenin (E) fıkrasında zikri geçen damızlık hayvanlardan nevelerine göre bu kanun mucibince tarhedilecek vergi miktarının yarısı cezaen tahsil olunur.

MADDE 21 — Köy ve mahalle muhtar ve ihtiyar meclisleri âzasına köy veya mahallelerinin sayım defterlerine kayıtlı hayvanlara göre tahakkuk eden vergi miktarının yüzde ikisi nisbetinde ve yoklama işlerinde istihdam edilen memurlara tahsisat ile beraber bir maaş nisbetinde ikramiye verilir.

MADDE 22 — Hükümetin yirmi ikinci maddesi aynen

MADDE 23 — Davar ve hayvanları deftere kaydetmeksizin sahiplerine kayıt ilmühaberi veren muhtar ve ihtiyar meclisi âzasile yoklama esnasında bilerek ketme meydan veren ve eshabına yolsuz olarak yoklama ilmühaberi verdiği sabit olan memurlar hakkında da Türk ceza kanununun üçüncü babının birinci fıkrasındaki hükümlere göre takibat icra olunur.

Bu cürümleri irtikâp eden muhtar ve ihtiyar

lisleri âzalarının ikramiyeye istihkakları da sakıt olur.

Müteferrik hükümler

MADDE 24 — Kazanç vergisile mükellef buldukları sahiplerinin ibraz edecekleri buna müteallik vesaikin tetkikile sabit olan hayvanlar ile aygır ve boğaya elverişli oldukları alâkadar makamlardan verilmiş resmî vesaikle tebeyyün eden aygır ve buğalar için mütehakkak vergi, malî sene girdikten sonra usulü dairesinde terkin olunur.

MADDE 25 — Bu kanun mucibince mükellefiyet, her sene sayım müddetinin hulûlile terettüp eder.

Taksit müddetlerinin hitamından sonra hiç bir hayvan hakkında kaçak muamelesi tatbik olunamaz. Malî senenin hulûlünden itibaren üç sene içinde tahakkuk ettirilmeyen ve tahakkuk ettirilip de tahakkuk muamelesini takip eden beş sene zarfında tahsil olunmıyan vergiler müruru zaman uğrar.

MADDE 26 — Transit eşyasının naklinde istihdam edilen İran develeri muamelei mütekabile şartile kayda dahil edilmez. Dahili nakliyatta kullanılan hayvanlar bu hükümden istifade edemezler.

MADDE 27 — 12 şubat 1340 tarihli ve 410 numaralı ve 30 kânunusani 1926 tarihli ve 729 numaralı ve 22 haziran 1927 tarihli ve 1134 numaralı kanunlarla 18 mayıs 1929 tarihli ve 1454 numaralı kanunun on ikinci maddesi mülğadır.

MADDE 28 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 29 — İşbu kanun ahkâmını icraya Adliye, Dahiliye ve Maliye Vekilleri memurdur.

20/V/1931

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>	<i>Yusuf Kemal</i>	<i>Zekâi</i>
Da. V.	H. V. V.	Ma. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Ş. Kaya</i>	<i>M. Abdülhalik</i>
Mf. V.	Na. V.	İK. V.
<i>Esat</i>	<i>Hilmi</i>	<i>M. Şeref</i>
		<i>Dr Refik</i>

Müteferrik hükümler

MADDE 24 — Kazanç vergisile mükellef buldukları sahiplerinin ibraz edecekleri buna müteallik vesaikin tetkikile sabit olan hayvanlar ile damızlığa elverişli oldukları alâkadar makamlardan verilmiş resmî vesaikle tebeyyün eden aygır, boğa, teke, koç ve merkepler için mütehakkak vergi, malî sene girdikten sonra usulü dairesinde terkin olunur.

MADDE 25 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 26 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 27 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 28 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 29 — Aynen kabul edilmiştir.

meclisleri âzalarının ve tahsildarların ikramiyeye istihkakları da sakit olur.

Müteferrik hükümler

MADDE 24 — Kazanç vergisile mükellef buldukları sahiplerinin ibraz edecekleri vesaikle sabit olan hayvanlar ile damızlığa elverişli oldukları alâkadar makamlardan verilmiş vesaikle tebeyün eden aygır ve boğalar için mütehakkik vergi, malî sene girdikten sonra usulü dairesinde terkin olunur.

MADDE 25 — Bu kanun mucibince mükellefiyet, her sene sayım müddetinin hulûlile terettüp eder.

Temmuzun onundan sonra hiç bir hyvan hakkında kaçak muamelesi tatbik olunamaz. Tahakkuk muamelesinden itibaren 5 sene içinde tahsil olunmayan vergiler müruru zamana uğrar.

MADDE 26 — Transit eşyasının naklinde istihdam edilen İran develeri muamelei mütekabile şartile kayda dahil edilmez. Dahili nakliyatta kullanılan İran develeri bu hükümden istifade edemezler.

MADDE 27 — Aynen

MADDE 28 — Aynen

MADDE 29 — Aynen

meclisleri âzalarının ve memurların ikramiyeye istihkakları da sakit olur.

Müteferrik hükümler

MADDE 24 — Kazanç vergisile mükellef buldukları sahiplerinin gösterecekleri vesaikle sabit olan hayvanlar ile ikinci maddenin (E) fıkrasındaki şerait dahilinde damızlığa elverişli oldukları alâkadar makamlardan verilmiş vesikalarla anlaşılan hayvanlar için tahakkuk ettirilen vergiler malî sene girdikten sonra usulü dairesinde terkin olunur.

MADDE 25 — Malî senenin hulûlünden itibaren üç sene içinde tahakkuk ettirilmeyen ve tahakkuk ettirilipte tahakkuk muamelesini takip eden beş sene zarfında tahsil olunmayan vergiler müruru zamana uğrar.

MADDE 26 — Transit eşyasının naklinde istihdam edilen İran develeri mütekabiliyet şartile kayda ithal edilmez. Dahili nakliyatta kullanılan hayvanlar bu hükümden istifade edemez.

MADDE 27 — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 28 — Bu kanun 1 haziran 1931 tarihinden muteberdir.

MADDE 29 — Hükümetin teklifi aynen.

MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun neşrin-den evvel sayıma müteallik bileümle muamelâttan dolayı tahakkuk etmiş ve ettirilecek olan cezalar bu kanun ahkâmma tevfiik edilerek tahsil olunur.